Ազգ
Azg
armenian daily
11 ԱՊՐԻԼ 1995, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 66 (820)

Ֆրանսիա. Նախագահության 9 թեկնածուներ կմասնակցեն ընտրությունների առաջին փուլին

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ֆրանսիայի դեսպանատանն ստացված տեղեկությունների համաձայն, արդեն հայտնի են Սահմանադրական խորհրդի ընդունած ինը թեկնածուների անունները, որոնք ապրիլի 23-ին կմասնակցեն երկրի նախագահական ընտրությունների առաջին փուլին: Դրանք են Ֆիլիպ դը Վիլիեն, Ժան-Մարի լը Պենը, Ժակ Շիրակը, Առլետ Լագիյերը, Ժակ Շըմինադը, Լիոնել Ժոսպենը, Դոմինիկ Վոյնեն, Էդուար Բալադյուրը եւ Ռոբեր Յուն:

Ընտրարշավը Հայաստանի վրա կնստի 380 հազար դոլլար

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Ներկայիս ընտրարշավը Հայաստանի տնտեսության վրա կնստի ավելի քան 90 միլիոն դրամ կամ մոտ 380 հազար ամերիկյան դոլլար: Այդ մասին Հայաստանի խորհրդարանում իր ելույթում հայտնեց այսօր կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ ընտրված Ռոբերտ Ամիրյանը:

ՌԱԿ

Ռամկավար ազատական կուսակցութեան խօսքը

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի ընտրութեան առիթով

Ազգային գերագոյն շահերէ եւ ժողովրդավարական սկզբունքներէ թելադրուած, մեր տեսակէտները պարզեցինք պատմութեան համար, նախ քան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութիւնը 4 Ապրիլ, 1995ին, Ս. Էջմիածնի մէջ գումարուած Ազգային-եկեղեցական ժողովին կողմէ:

Այսօր, երբ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Գարեգին Բ. Կաթողիկոսը ընտրուած է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ս. Էջմիածնի, կ'ուզենք անվերապահօրէն շնորհաւորել զինք, հաւատալով, որ իր ջանքերով եւ իր խոհուն գործելակերպով Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահին հեռանկարներն ու ակնկալութիւնները՝ Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցւոյ միասնականութեան վերականգնման ուղղութեամբ, ինչ որ նաեւ փափաքն է համայն մեր ազգին, պիտի իրականանան, ծառայելու համար մեր ժողովուրդի նուիրական շահերուն:

Այսօր պատմական պահին լրջութիւնն ու մեր նախնիները մեզմէ կը պահանջեն բոլորանուէր միասնականութիւն, գալիք սերունդներ մեր վրայ կը դնեն ամենէն լուրջ պատասխանատուութիւնը՝ միացեալ ազգով եւ միացեալ եկեղեցիով թեւակոխելու 21րդ դարու սեմէն ներս: Կը ցանկանք ԱԶԳՈՎԻՆ մեր եսին բողոք անմիաբանութիւնը, իրերամերժ վէճերը եւ բոլորուիլ Ամենայն Հայոց Նորընտիր Հայրապետին՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Ա. Կաթողիկոսին եւ մեր նորանկախ պետութեան շուրջ ու միասնական կամքով դիմաւորել հայ ժողովուրդի խոստմնալի ապագան:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
6 Ապրիլ, 1995

ԱԺՄ-ի ղեկավարները ՀՌԱԿ գրասենյակում

Երկուշաբթի, ապրիլի 10-ին, ՀՌԱԿ գրասենյակ այցելեցին ԱԺՄ վարչության նախագահ, նախկին վարչապետ Վազգեն Մանուկյանը եւ նույն վարչության անդամ, ՀՀ ԳԽ պատգամավորներ Շավարշ Քոչարյանն ու Արշակ Սադոյանը: Հյուրերին ընդունեցին ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը եւ վարչության անդամներ, ՀՀ ԳԽ պատգամավորներ Ռաֆիկ Պետրոսյանը եւ Հարություն Կարապետյանը, ինչպես նաեւ ՀՌԱԿ կարգապահական ատյանի ատենապետ Ալեքսանդր Թադեւոսյանը:

Հանդիպման ընթացքում երկու կազմակերպությունների ներկայացուցիչները քննարկեցին հանրապետության ներքաղաքական իրավիճակի, սահմանադրական գործընթացի եւ առաջիկա խորհրդարանային ընտրություններին առնչվող հարցեր:

ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

Գնդակոծվել են հյուսիս-արեւելյան սահմանամերձ բնակավայրերը

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Ադրբեջանական բանակի ստորաբաժանումները շարունակում են Հայաստանի հյուսիս-արեւելյան սահմանամերձ բնակավայրերի գնդակոծությունը: Ապրիլի 9-ի հետմիջօրեին Ադրբեջանի տարածքից երկու անգամ կրակ է բացվել Տավուշի շրջանի Չինարի եւ Մովսես գյուղերի պաշտպանական դիրքերի վրա: Վիրավորվել է մի հայ զինծառայող: Ինչպես Սնարքին հայտնեցին ՀՀ պաշտպանության նախարարության մամլո ծառայությունում, երկու դեպքերում էլ Հայաստանի զինված ուժերի ստորաբաժանումները հակառակորդին ստիպել են դադարեցնել կրակը: Հայ-ադրբեջանական սահմանի մյուս հատվածներում միջադեպեր չեն արձանագրվել:

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍ

Վրաստանն առաջարկում է ստեղծել կոալիցիոն զինված ուժեր

Աբխազիան նորի՞ց Վրաստանի իրավաղաստության ներքո

Հավաստի աղբյուրներից վրացական Իբերիա գործակալությանը հայտնի դարձավ, որ Վրաստանը մոտ ժամանակներս առաջ է քաշելու Անդրկովկասում կոալիցիոն զինված ուժերի ստեղծման հարցը, որոնց մեջ կմտնեն Վրաստանի, Հայաստանի եւ Ռուսաստանի զինված ուժեր: Սպասվում է, որ այդ հարցը ԱՊՀ երկրների պաշտպանության նախարարների խորհրդի քննարկմանը կներկայացնի Վրաստանի պաշտպանության նախարար Վարդիկո Նադիբաիձեն:

Նրա խոսքերով, այս տարվա ամռանը ծրագրված են զորավարժություններ Վրաստանի եւ Ռուսաստանի զինված ուժերի մասնակցությամբ: Իսկ ավելի ուշ, պետք է անցկացվեն Ռուսաստանի, Վրաստանի եւ Հայաստանի եռակողմ զորախաղեր, ասում է Վրաստանի պաշտպանության նախարարը:

Մյուս կողմից, Վրաստանի պետանվտանգության ծառայության մի բարձրաստիճան պաշտոնյա, վկայակոչելով արեւմտյան եւ ռուսական վերլուծական կենտրոնների արտահայտությունները, հայտարարեց, թե պաշտոնական Թբիլիսին լիովին կարող է վերականգնել իրավազորությունն Աբխազիայի նկատմամբ:

Անջատականները հավակնում են, ասաց նա BGI գործակալության թղթակցին, որ իրենց այլեւս չի օգնի ոչ Հյուսիսային Կովկասը, ոչ էլ մանավանդ Ռուսաստանը:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ, ՍՆԱՐՔ

Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Գարեգին Ա Վեհափառ. «Միության էջն է այժմ բացված»

Ծաղկազարդի տոնին շնորհաղրվեց Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի ընտրությունից չորս օր անց, կիրակի, ապրիլի 9-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, Ծաղկազարդի տոնին ձեռնադրվեց Գարեգին Ա կաթողիկոսը: Հավատացյալ ժողովուրդը շրջապատել էր Մայր տաճարը, սակայն մուտքի իրավունքը վերապահված էր միմիայն հրավիրյալներին: Առավոտյան ժամը 10.30-ին Վեհափառ Հայրապետը եպիսկոպոսաց դասի ուղեկցությամբ, զանգերի ղողանջի ներքո վեհարանից եկավ Մայր տաճար: Հատկանշական է, որ հայրապետական ամբիոնին բոնել էին Հայաստանը, Արցախը եւ Սփյուռքը ներկայացնող չորս ներկայացուցիչներ՝ Տաճատ Բարսեղյան (Ազգային-եկեղեցական ժողովի ատենապետ), Մախսիմ Հովհաննիսյան (Արցախ), Վաչե Մանուկյան (Անգլիա) եւ Խաչիկ Պալիկյան (Կիլիկիո աթոռի Ազգային վարչության ատենապետ): Պատարագին մասնակցում էին ՀՀ բարձրաստիճան ղեկավարությունը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գլխավորությամբ, Հայաստանում հավատարմագրված օտարերկրյա դեսպանները, եւ կաթողիկոսական գահակալության առիթով Ս. Էջմիածին ժամանած օտար եկեղեցիների պատվիրակները:

Տասներկու եպիսկոպոս ձեռնադրեցին վեհափառ Գարեգին Ա-ի գլխին, Թորգոմ Պատրիարքը, տվեց կաթողիկոսական գավազանը, Գարեգին Պատրիարքը՝ մասունքը: Վեհափառ Հայրապետը ուխտ տվեց Ս. Էջմիածնին. «Ես, Գարեգին ծառա Հիսուս Քրիստոսի, կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիո, երդվում եմ իբրեւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Առաջին ծառայել Հիսուս Քրիստոսին, եւ Ս. Գրիգոր Լուսավորչի կողմից հաստատված Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցուն՝ Մ. Աթոռ Ս. Էջմիածնին»: Այնուհետեւ, Վեհափառը կարդաց հայրապետական թուղթ. «70 տարիների բռնապետությունից եւ այնուհետեւ ժողովրդավարական կարգերու հաստատումին հետո, Հայ առաքելական եկեղեցին համար այս օրը դարձավ շրջադարձային հանգրվան»: Գարեգին Ա-ն, այս գնահատականը տալով, նշեց, թե այսուհետեւ Ս. Էջմիածինը պետք է դառնա քրիստոնեության սնուցող եւ կենարար աղբյուր: «Նոր էջ բացված է հայության կյանքի մեջ, նոր էջ չի կրնար չբացվիլ Հայաստանյայց եկեղեցվո կյանքին մեջ», ասաց Գարեգին Ա-ն:

Տես № էջ 2

ՏԱ. ԻՐԱՔ

Շարունակվում է «Պողպատե հարված» գործողությունը

Նիկոսիայից ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, թուրք կոմանդոսները Հյուսիսային Իրաքում «տեղանքը սանրելու» լայնամասշտաբ գործողության ընթացքում սպանել են 30 քուրդ գրոհայինների: Ինչպես կիրակի օրը երեկոյան հայտնել է Թուրքիայի բանակի գլխավոր շտաբի ներկայացուցիչը, Քրդական աշխատավորական կուսակցության կորուստների ընդհանուր թիվը մարտի 20-ից ի վեր կազմել է 411 սպանված եւ 12 գերյալ: Անցած օրը Քրդական աշխատավորական կուսակցության 17 անդամ է զոհվել Սիիրտում, Բաթմանում եւ Դիարբեքիրում թուրքական ուժերի հետ մղված մարտերի ընթացքում: Սպանվել է չորս թուրք զինծառայող, այդ թվում մեկ սպա: Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը կիրակի օրը լրագրողներին հայտարարել է, որ «Պողպատե հարված» գործողությունը Իրաքում կշարունակվի այնքան ժամանակ, քանի դեռ չի հաջողվի այնտեղ վերացնել «ահաբեկիչների» բոլոր հենակայաններն ու օջախները: Նա հրաժարվել է հայտնել Իրաքի տարածքից թուրքական զորամասերի դուրսբերման ժամկետները: Մյուս կողմից, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդումների համաձայն, Քրդական աշխատավորական կուսակցությունը պատրաստ է անհապաղ բանակցություններ սկսել Անկարայի հետ, ապրիլի 10-ին Բեյրութում հայտարարել է Քրդական աշխատավորական կուսակցության ղեկավար Աբդուլահ Օջալանը: Քաղաքական լուծում կարող է գտնվել, հենց որ թուրքական զինակազմը հեռանա Իրաքի Քրդստանի տարածքից, նշել է Օջալանը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը մեկնեց Բուլղարիա

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ, ՆՏ: Այսօր պաշտոնական այցով Սոֆիա մեկնեց ՀՀ պատվիրակությունը նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գլխավորությամբ: Պատվիրակության կազմում են ՀՀ ԱԳ նախարար Վահան Փափազյանը, ՆԳ նախարար Վանո Սիրադեղյանը, տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարար Հենրիկ Քոչինյանը, էկոնոմիկայի նախարար Արմեն Եղիազարյանը, պաշտոնական այլ անձինք:

Ինչպես Սնարքին հայտնեցին նախագահի մամլո ծառայությունում, նախատեսվում են Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հանդիպումները նախագահ Ժելյու Ժելեւի, ինչպես նաեւ Բուլղարիայի վարչապետի եւ խորհրդարանի նախագահի հետ:

Նախատեսվում է ստորագրել մի շարք միջպետական եւ միջկառավարական համաձայնագրեր: ■

Սեւծովյան գործակցության հանդիպում Աթենքում

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Ապրիլի 14-ին Աթենքում տեղի կունենա Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության անդամ երկրների արտգործնախարարների 5-րդ հանդիպումը: Կազմակերպական եւ տնտեսական հարցերից բացի կքննարկվեն ՍՏՀ բյուջեի, 1996 թ. բյուջեի նախագծի, ինչպես նաեւ Առեւտրի ու զարգացման սեւծովյան բանկի գործունեության հետ կապված հարցեր:

Հունաստանի մայրաքաղաքում Հայաստանի պաշտոնական պատվիրակությունը կգլխավորի ՀՀ արտգործնախարար Վահան Փափազյանը: ■

Հայաստանի «կանաչները» դեմ են ԱԷԿ-ի վերաբացմանը

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի ԱԷԿ-ի գործարկման նախատեսված ժամկետի մոտենալուն զուգընթաց հանրապետությունում զորեղանում է «կանաչների» շարժումը: Նրանց կուսակցության ղեկավար Հակոբ Սանասարյանը գտնում է, որ հանրապետության առջեւ ծառանում է էկոլոգիական աղետի սպառնալիք: Նա իշխանություններին մեղադրել է տրոտուիզմի եւ կայանի վերաբացման վտանգավորության լուրջ, գիտականորեն հիմնավորված ապացույցների անտեսման մեջ: Հ. Սանասարյանը հայտարարեց, որ ԱԷԿ-ի նույնիսկ փոքր վթարը կունենա անլուրջ ծանր հետեւանքներ. «Երբ նման բան պատահի, ասաց նա, հազիվ թե հնարավոր լինի օգնություն ակնկալել: Աշխարհը հոգնել է աղետներից»: ■

digitised by A.R.A.R.@

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Կրկին Ռոբերտ Ամիրյանը

Խորհրդարանի երեկվա նիստը սկսվեց ուշացումով: Քվորում չկար: Ու մինչ խորհրդարանի միջանցքներում շրջող աշխատասեր պատգամավորները հուսահատ հայացքներ էին նետում դատարկ դահլիճի կողմը՝ ապարդյուն սպասելով, թե վերջապես երբ կհավաքվի ժողովրդի ընտրյալների անհրաժեշտ թիվը, ԳԽ-ի կենտրոնական մուտքի դիմաց հավաքված մի խումբ խաբված ավանդատուներ շարունակում էին նույնքան հուսահատ վանկարկել «փողեր, գողեր» եւ այլն: Ինչեւէ: Նման «լարված մթնոլորտում» էլ վերջապես նիստը սկսվեց: Այն կոչված էր քննարկելու մի շարք հարցեր, որոնք «ժառանգություն» էին մնացել մարտի 27-29-ի եռօրյա նիստերից, սակայն պարզվեց, որ առաջարկություններ կան նոր հարցեր եւս մտցնել օրակարգ: Բնականաբար, տեղի ունեցավ տեսակետների բախում: «Հակամարտող» կողմերից մեկը գտնում էր, որ նախորդ եռօրյայից մնացած հարցերը ավտոմատ կերպով պետք է մտնեն օրակարգ, իսկ լրացուցիչ հարցերը պետք է քվեարկվեն, մյուս կողմը գտնում էր, որ պետք է ընդունվի կամ մերժվի ամբողջ օրակարգը: Դա էր պատճառը, որ օրակարգը, որն ընդգրկում էր միայն «ժառանգություն» մնացած հարցերը, չընդունվեց՝ կային առարկողներ պատգամավոր Արշակ Սադոյանի գլխավորությամբ: Ի վերջո որոշվեց, որ այդ հարցը կլուծվի ավելի ուշ, քվեարկությամբ (հետագայում այդպես էլ եղավ՝ օրակարգը հաստատվեց առանց «լրացուցիչ» հարցերի):

Ինչպես արդեն հայտնի է, արդեն ձեւավորված է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կազմը, որտեղ ընդգրկված է 23 մարդ: ՀՀ Ազգային ժողովի ընտրությունների մասին օրենքի համաձայն, հանրապետության նախագահը պետք է այդ ցուցակից որեւէ մեկի թեկնածությունը ներկայացնի որպես կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, որն էլ պիտի հաստատվի խորհրդարանի կողմից: Ընդ որում, եթե խորհրդարանը մերժի նախագահի առաջադրած թեկնածուին, ապա պարտավոր է նույն եռօրյա նիստերի ընթացքում ընտրել կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ, իսկ եթե խորհրդարանին դա չի հաջողվում, ապա հանրապետության նախագահը ԿԸՀ-ի նախագահ է նշանակում իր հրամանագրով: Ինչպես պարզվեց երեկ, նախագահի թեկնածուն նախորդ ընտրությունների ԿԸՀ-ի նախագահ Ռոբերտ Ամիրյանն էր: Ինքնին հասկանալի է, որ խորհրդարանը քվեարկությամբ հաստատեց նրան այդ պաշտոնում (վերը շարադրվածը ցույց է տալիս, որ խորհրդարանի մերժումը հանգեցնելու էր ճիշտ նույն արդյունքին):

Իր հերթին պրն. Ամիրյանը խոստացավ անել իրենից կախված ամեն ինչ՝ ընտրությունները արդարացի կազմակերպելու համար: Ապա նա հայտարարեց, թե առայժմ ճշգրտված չեն Գյումրի եւ Վանաձոր քաղաքների ընտրողների թվերը, սակայն եթե հաշվի առնենք այդ քաղաքների բնակչության թիվը՝ համապատասխանաբար 135 եւ 110 հազար մարդ, ապա կարելի է ասել, որ Հայաստանի ընտրողների թիվը մոտ 2367 հազար է: Իհարկե, գործնականում այս թիվը բավականին հեռու է իրականությունից՝ գաղտնիք չէ, որ մեծաթիվ հայաստանցիներ այսօր հեռացել են հանրապետությունից: Այս փաստի վրա ուշադրություն դարձրեցին նաեւ բազմաթիվ պատգամավորներ՝ այն ակնհայտ մտավախությամբ, թե բացակա ընտրողների ձայները կարող են ինչ-որ կերպ օգտագործվել:

Խնդիրը բավականին բարդ է: Համաձայն օրենքի, ընտրություններին կարող են մասնակցել բոլոր նրանք, ովքեր վերջին մեկ տարին ապրել են Հայաստանում: Սակայն շատերն այսօր ապրում են Հայաստանից դուրս՝ առանց գրանցումից դուրս գալու, եւ ընտրությունների նախօրեին կարող են վերադառնալ: Իսկ քանի դեռ մարդը գրանցումից դուրս չի եկել, չի կարելի նրան զրկել ընտրելու իրավունքից: Բացի այդ, ո՞վ կարող է ճշգրիտ ասել, մարդը վերջին մեկ տարի՞ն է ապրում Հայաստանում, թե՞ ասենք 11 ամիս: Մի խոսքով, պաշտոնական վիճակագրությունը հեռու է ճշմարտությունից, սակայն հաշվառման առավել կատարյալ մեխանիզմ առայժմ, թվում է, չկա:

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Գարեգին Ա Վեհափառ. «Միության էջն է այժմ բացված»

Ծաղկազարդի տոնին շնորհազրվեց Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը

Սկիզբը էջ 1

«Հակադրության եւ հակամարտության էջը փակված պետք է նկատել: Միության էջն է այժմ բացված», շարունակեց նա: Վեհափառ հայրապետն իր քարոզում մեծ տեղ տվեց նաեւ քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700 ամյակի եւ եղեռնի 80-ամյակի նշման կարեւորությանը:

Պատարագը շարունակվեց. Վեհափառը բազմեց իր գահին, յուր մոտ առընթերականեր ունենալով Գարեգին արք. Ներսիսյանին եւ Խաժակ արք. Պարսամյանին:

Պատարագն ավարտվեց հայրապետական մաղթերգով. «Ամեն հայի սրտից բխած...»:

Երեկոյան, մարզահամերգային համալիրում կազմակերպված ընդունելության ժամանակ շարունակվեց շնորհավորանքների արարողությունն ու նվերների հանձնումը: Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի ընտրվելու առիթով Հայաստանի քաղաքացիություն շնորհեց եւ ՀՀ անձնագրեր տվեց Գարեգին Ա Վեհափառին եւ Թորգոմ արք. Մանուկյանին, որը 7 ամիս գլխավորեց Հայ եկեղեցին եւ կազմակերպեց Ազգային-եկեղեցական ժողովը:

Այնուհետեւ հաջորդեցին շնորհավորանքները ղպտիների եկեղեցու հայրապետ եւ պատրիարք Շենուդա Երրորդի, Հնդկաստանի եկեղեցու կաթողիկոս Մաթեոս II-ի, Եթովպիայի Մարկոս պատրիարքի, Ասորական ուղղափառ եկեղեցու ընդհանրական պատրիարքի ներկայացուցչի կողմից: Ռուս ուղղափառ եկեղեցու ներկայացուցիչ միտրոպոլիտ Ֆիլարետը, որը բերել էր Մոսկվայի եւ Համայն Ռուսիո պատրիարք Ալեքսիյ II-ի սիրո եւ եղբայրական խոսքը, հույս հայտնեց, թե ինչպես Վազգեն Ա-ի, այնպես էլ Գարեգին Ա-ի օրոք կշարունակվի բարեկամությունը երկու եկեղեցիների միջեւ: Միտրոպոլիտը հայտնեց նաեւ, թե Մոսկվան եւ նրա պատրիարքը սպասում են Ամենայն Հայոց նորընտիր Վեհափառի այցին: Հռոմի Պապի ներկայացուցիչ, կարդինալ Կասսիդին նշեց, որ աշխարհի բոլոր ծայրերում իրենք համագործակցում են հայ կաթոլիկների հետ: Փոխանցելով Պապի նամակը, կարդինալը հույս հայտնեց, թե այդ գործակցությունը կլինի նաեւ Հայ առաքելական եկեղեցու հետ:

Վրաստանի ուղղափառ եկեղեցու պատրիարք Իլյա Երկրորդի անունից շնորհավորեց արքեպիսկոպոս Դանիելը, շեշտելով երկու քույր եկեղեցիների բարեկամությունը: Վրաստանի խորհրդարանի խոսնակ Վախթանգ Գոգուաձեն իր հերթին փոխանցեց նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի ուղերձը եւ ջերմ մաղթանքները: Երկու մաղթանք նշեց նաեւ Հայ կաթողիկե եկեղեցու Հովհաննես Պետրոս 18-րդ Գասպարյան պատրիարքը: Նախ, որ Հայ եկեղեցին վերականգնի իր միությունը, լինի մի իշխանությամբ, եւ երկրորդ՝ քանի որ Աստված Ս. Էջմիածնի սուրբ աթոռին ընտրեց սփյուռքից կաթողիկոս, ապա նորընտիր Վեհափառը հոգեւոր կամուրջ պետք է դառնա հայրենիքի եւ սփյուռքի մարդկանց միջեւ, «կամարի հայության զույգ բեւեռների»:

Գերմանիայի ավետարանչական եկեղեցու հովիվ Կլաուս Շվարցի առաջին իսկ հայտարարությունը ծափողջյուններով դիմավորվեց: Պարզվում է, Գերմանիայի ավետարանչական եկեղեցին բողոք է ներկայացրել Թուրքիայի կառավարությանը, որն արգելել էր քրդահայ պատգամավորներին գալ եւ մասնակցել Ազգային-եկեղեցական ժողովին: Կլաուս Շվարցը նշեց նաեւ, թե իրենց եկեղեցին օգնում է նաեւ Ս. Էջմիածնին հոգեւոր հովիվներ պատրաստելու խնդրում: Այժմ Մայր Աթոռից 3 ուսանող Գերմանիայում ուսանում են աստվածաբանություն:

Հայ ավետարանական եկեղեցու պետ՝ վերապատվելի Գարճյանը ասաց. «Մեր Հայ եկեղեցին եւ անոր Վեհափառը, մեզի համար դարձյալ Վեհափառ կնկատվի», եւ համագործակցելու կոչ արեց: Կիլիկիո աթոռի Ազգային վարչության ատենապետ Խաչիկ Պալիկյանը հույս հայտնեց, թե նոր կաթողիկոսը ոսկե էջ կբացի մեր ժողովրդի եւ մեր եկեղեցու պատմության մեջ, առաջնորդվելով «մեկ եկեղեցի, մեկ ազգ, մեկ հայրենիք» սկզբունքով: Արցախի ժողովրդի անունից շնորհավորեց Պարգեւ արքեպիսկոպոսը, որից հետո Վեհափառն իր շնորհակալական խոսքն ուղղեց բոլորին, ասելով, որ այժմ խոսքից պետք է անցնել գործի. «Հիմա՝ օն հառաջ, դեպի գործ»:

Խաչեր, մատանիներ, գավազաններ նվիրեցին կաթողիկոսին, բայց լոնդոնահայ ձեռնարկատեր Վաչե Մանուկյանի 1 մլն. դոլլարի նվերը առաջին լուրջ նպաստն էր Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնին:

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը ուղեւորվեց Էջմիածին, սկսվեց ծանր աշխատանքի եւ նորանոր գործերի իրականացման առաջին օրը:

Իսկ Կիլիկիո աթոռում շուտով, ս. Զատիկից հետո, կսկսվեն տեղապահի ընտրություններ: Ինչպես հայտնեց Ազգային-եկեղեցական ժողովի պատգամավոր, Կիլիկիո կաթողիկոսության Հալեպի թեմի առաջնորդ Սուրեն արք. Գաբրիելյանը, սեպտեմբերի վերջին միայն կարելի է ակնկալել նոր կաթողիկոսի ընտրություն:

•

Ապրիլի 8-ին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն եպիսկոպոսաց դասի ուղեկցությամբ այցելեց Ծիծեռնակաբերդ ու ոգեկոչման մի քարոզ կարդաց. «Եկել ենք այստեղ՝ ծնրադրելու նահատակների հիշատակի առջեւ, հարգանք մատուցելու նրանց անմեռ հիշատակին եւ ունկնդրելու իրենց անբարբառ պատգամը: Եկել ենք հաղորդության մեր նահատակների հետ:

Այս տարի 80-ամյակն է նրանց անմեռ հիշատակի. թող տարին դառնա միասնության եւ վերականգնումի տարի մեր ազգի ու եկեղեցու համար: Եղբայրներ եւ քույրեր, այս տարվա՝ 80-ամյակի առաջին օրերը Տեր-Զորում էի, հունվարի 7-ին գնացի անապատ՝ ծնկներս մեկ անգամ խոնարհելու Տեր-Զորում մնացած մեր հիշատակներին ու դողդոջ ծնկներս դիպան այդ մասունքներին. ծնկներս դիպան հայ մանուկի գանգին... այսպիսին էր իրականությունը 80 տարի առաջ: Այսօր եկել ենք ոչ թե հարգանքի տուրք մատուցելու իրենց, այլ իրենցից ուժ առնելու, նահատակության ոգին մեր կյանքի մեջ առնելու, եկել ենք զոհողության գերագույն դասը սովորելու:

20-րդ դարի այս վերջին տասնամյակում ես հավատք ունեմ, որ սգի, զոհի, ցավի ազգ լինելու պարագայից դուրս ենք գալու այլեւս՝ մահեն դեպի կյանք ենք գնալու: Եւ եթե 20-րդ դարն սկսեցինք նահատակությամբ, ահավասիկ, վերջացնում ենք Հայաստանի զորացմամբ եւ անկախության հռչակումով՝ միասնական ոգով՝ մեկ եկեղեցի, մեկ ժողովուրդ հավաքականությամբ»:

ԸՆԴԴԻՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԱԺՄ-Աշոտ Մանուչարյան հանրահավաք

Ապրիլի 7-ին Երեւանի Ազատության հրապարակում կայացավ Ազգային ժողովրդավարական միություն (ԱԺՄ) ընդդիմադիր կուսակցության կազմակերպած 15 հազարանոց հանրահավաքը: Հանրահավաքի ժամանակ ելույթ ունեցան ԱԺՄ ղեկավարներ, Հայաստանի խորհրդարանի պատգամավորներ Սեյրան Ավագյանը, Շավարշ Քոչարյանը, Վազգեն Մանուկյանը, Արշակ Սադոյանը եւ Հայաստանի նախագահի ազգային անվտանգության հարցերով նախկին գլխավոր խորհրդական Աշոտ Մանուչարյանը, որը ԱԺՄ անդամ չէ: Առավել մեծ հետաքրքրություն առաջացրին երկրի նախկին վարչապետ եւ պաշտպանության նախարար Վազգեն Մանուկյանի եւ նախագահի նախկին գլխավոր խորհրդական Աշոտ Մանուչարյանի ելույթները: Վազգեն Մանուկյանը ներկաների ուշադրությունը հրավիրեց երկրի ներկայիս իշխանությունների այն ձգտման վրա, ըստ որի նրանք փորձում են քաղաքական եւ տնտեսական կյանքից դուրս մղել բոլոր նրանց, ովքեր չեն ցանկանում «անցնել իրենց թրի տակով» (այսինքն՝ ենթարկվել ներկայիս իշխանություններին-«ՆՏ»): Նա հույս հայտնեց, որ հայ ժողովուրդը ուժ կգտնի, որպեսզի ազատվի ներկայիս ղեկավարներից եւ սկսի ժողովրդավարական հասարակության շինարարությունը, որտեղ մարդը ազատ կլինի: Աշոտ Մանուչարյանը երկրի նախագահին համեմատեց հայկական ժողովրդական հեքիաթի հայտնի հերոս Քաջ Նազարի հետ. բնակչության մեծ մասին թվում է, որ Քաջ Նազարի [illegible], հատուկ ծառայություններն ու բանակն անպարտելի են, սակայն, նախկին գլխավոր խորհրդականի կարծիքով, դա այդպես չէ: Վախի պատնեշը հաղթահարելու համար հարկավոր է միավորվել, ինչպես դա եղավ 1988 թվականին, եւ այդ ժամանակ ոչ մի Քաջ Նազար չի կարող հաղթել ժողովրդին:

Խոսելով երկրի հիմնական նոր օրենքի ներկայիս նախագծի մասին, որն, ըստ հռետորի, կարող է նախագահին չափազանց մեծ լիազորություններ տալ, Աշոտ Մանուչարյանն առաջարկեց ուշադրություն դարձնել այն երկրների վրա, որոնց պետական կառուցվածքի հիմքում ընկած է սահմանադրական միապետությունը (Մեծ Բրիտանիա, Դանիա, Թաիլանդ եւ այլն), երբ թագավորը կամ թագուհին երկրի բարոյական բարձրագույն օրենսգրքի պահապաններն են եւ ծառայում են որպես ժողովրդի բարոյականության երաշխիք: Ըստ Ա. Մանուչարյանի, նմանատիպ դեր Հայաստանում պետք է խաղա նախագահական իշխանությունը:

ԱԺՄ-ի հաջորդ հանրահավաքը նախատեսված է ապրիլի 19-ին:

ՆՏ

ԷՆԵՐԳԱՎԱՐԴ

Ո՞վ ում է պարտք

Վերջերս [illegible] անդամ, էներգետիկայի նախարար պրն. Շիշմանյանը հայտարարել է, որ ՀՀ էներգետիկայի համակարգն ունի բավականին հնարավորություններ բնակչության կարիքները բավարարելու համար, եւ էլեկտրամատակարարման օրական տեւողությունը կարող է հասնել մինչեւ 8-12 ժամ: Սակայն էլեկտրամատակարարման բարելավումը կախված է բնակչության պարտքերի մարումից:

Այդ հայտարարության առիթով ՀՀ ԳԽ պատգամավոր Սեմյոն Բաղդասարյանը նամակով դիմել է ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանին. «Գործից անտեղյակի համար այդ պայմանը թվում է բնական: Բայց հարց է ծագում. ո՞վ ում է պարտք, գրում է նա, նույնիսկ, եթե չխորանանք կառավարության եւ հիմնականում գործազուրկ ժողովրդի հարաբերությունների բարոյական ասպեկտների մեջ, կարեւոր ենք համարում հիշեցնել, որ մեր պետությունը մի շարք որոշումներով փաստացի լրիվ արժեզրկել է ժողովրդի աշխատանքային խնայողությունները, որոնք պահված էին խնայբանկում»:

Հենվելով վերոհիշյալի վրա ԳԽ պատգամավորը առաջարկում է խնայբանկում ավանդներ ունեցող քաղաքացիների էլեկտրաէներգիայի օգտագործման չվճարված գումարները մարել ավանդի ռուբլավ հաշվից՝ պայմանականորեն ընդունելով 1993 թ. նոյեմբեր ամսին գործող 1 կվտ/ժամի արժեքը ռուբլիներով (սակագինը):

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հայ փրկարարները կսովորեն Գերմանիայում

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Հայ փրկարարները կսովորեն Գերմանիայի ուսումնական կենտրոններում: Այդ մասին համաձայնություն է ձեռք բերվել ԳՖՀ տեխնիկական օգնության դաշնակցային վարչության Երեւանում գտնվող պատվիրակության եւ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների պետվարչության ղեկավարության միջեւ:

Ինչպես ՍՆԱՐՔ-ին հայտնեցին պետվարչության մամլո ծառայությունում, օրերս գերմանացի մի խումբ փորձագետներ Հայաստան են ժամանել հանրապետության քաղաքացիական պաշտպանությանը եւ փրկարարական ծառայություններին տեխնիկական օգնության հատկացման հնարավորությունները ուսումնասիրելու համար: Ինչպես հայտարարեց պատվիրակության ղեկավար Հերման Քլայն Հիրփասը, ԽՍՀՄ տրոհումից եւ Եվրոպայի քաղաքական իրադրության փոփոխումից հետո ԳՖՀ-ում ազատվել են զգալի քանակությամբ տեխնիկական միջոցներ, որոնք այժմ հանձնվում են Արեւելյան Եվրոպայի պետություններին, որոնց մեջ Հայաստանն առանձնահատուկ տեղ է զբաղեցնում:

Գերմանիայի պատվիրակության ղեկավարը նաեւ հայտնեց, որ հայ գործընկերներին կհանձնվեն փրկարարական սարքավորումներ, հանդերձանք ու սարքեր, իսկ Երեւանում կստեղծվեն հատկացվող ապրանքների սպասարկման հենակետեր:

Պարոն Քլայն Հիրփասը հայ մասնագետներին հանձնեց Հայաստանի ԱԷԿ-ի շրջանում ճառագայթային իրավիճակի վերահսկման սարքերի նմուշներ:

Ենթադրվում է, որ համագործակցության լայն ծրագիրը հիմք կդառնա արտակարգ իրավիճակներում փոխգործակցելու երկկողմ համաձայնագրի ստորագրման համար:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան 6 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն /581841
Ոճը եւ տառաձեւերը ՊՕՂՈՍ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Փաստաբանները դիմում են հանրապետության նախագահին

Փաստաբանների նկատմամբ տեղ գտած բռնարարքների եւ պաշտոնատար անձանց կողմից նրանց իրավունքների սահմանափակման կապակցությամբ, Երեւան քաղաքի փաստաբանների ընդհանուր ժողովը բաց նամակով դիմել է Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին, ուր մասնավորապես ասված է.

«Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների կոլեգիան, իրականացնելով քաղաքացիներին եւ կազմակերպություններին իրավաբանական օգնություն ցույց տալու իր խնդիրները, մշտապես աջակցել է հանրապետությունում արդարադատության իրականացմանը, մարդու իրավունքների պաշտպանությանը: Սակայն վերջերս տեղի ունեցած որոշ դեպքեր սպառնում են խաթարել փաստաբանական ծառայության գործունեությունը, խոչընդոտել փաստաբաններին՝ իրականացնելու իրենց մասնագիտական պարտականությունները»:

Ինչպես հայտնի է, 1995 թվականի մարտի 21-ին, ժամը 15.45-ի սահմաններում, զինվորական համազգեստով մի խումբ անձինք (12-15 հոգի) ներխուժել են Երեւանի ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկայի շենքում (Թումանյան փողոց թիվ 23) տեղավորված մի խումբ փաստաբանների աշխատասենյակ եւ դաժանորեն ծեծել փաստաբաններ Ժորա Խաչատրյանին եւ Ռաֆիկ Սաֆարյանին, նրանց պատճառելով մարմնական լուրջ վնասվածքներ: Նույն օրը, դարձյալ զինվորական համազգեստով անձինք մտել են Երեւանի Մյասնիկյանի շրջանի իրավաբանական կոնսուլտացիա եւ հարցրել փաստաբան Հենրիկ Խաչյանին: Պարզելով, որ նա այնտեղ չէ, փաստաբանների ներկայությամբ հայհոյանքներ են տվել նրա հասցեին եւ հայտարարել, որ նա չի խուսափի հաշվեհարդարից:

Բացի այդ, հեռախոսով հաշվեհարդարի սպառնալիքներ են տրվել փաստաբաններ Վարդան Սաֆարյանին եւ Ռուբեն Սահակյանին: Վերոհիշյալ փաստաբանները մասնակցում են որպես մեղադրյալների պաշտպաններ միմյանց հետ առնչվող եւ ՀՀ դատախազության վարույթում գտնվող մի քանի քրեական գործերի նախաքննությանը:

Վերեւում նշված բռնարարքների վերաբերյալ հարցը քննարկվել է ՀՀ փաստաբանների կոլեգիայի նախագահության ընդլայնված նիստում եւ Երեւան քաղաքի փաստաբանների ընդհանուր ժողովում: Նախագահությունը, ինչպես նաեւ ընդհանուր ժողովը նշել են, թե այս ամենը, բացառված չէ, որ հետապնդում է ավելի հեռուն գնացող նպատակ. նպաստել հանրապետությունում տիրող վիճակի ապակայունացմանը:

Նշվել է նաեւ, որ վերջերս նկատվում են պաշտոնատար անձանց կողմից փաստաբանների՝ օրենսդրությամբ սահմանված իրավունքների անօրինական սահմանափակման դեպքեր, մասնավորապես՝ իրենց պաշտպանյալների հետ առանձին տեսակցություններ ունենալու հարցով:

Բաց նամակով դիմելով Հայաստանի Հանրապետության նախագահին՝ որպես քաղաքացիների անվտանգության, իրավունքների ու ազատությունների պահպանման երաշխավորի, ընդհանուր ժողովի մասնակիցները հույս են հայտնել, որ նախագահը անձամբ միջամուխ կլինի Հայաստանում աննախադեպ այդ հանցագործությունները բացահայտելու, մեղավորներին պատասխանատվության ենթարկելու, ինչպես նաեւ պաշտոնատար անձանց կողմից փաստաբանների իրավունքների ապօրինական սահմանափակման դեպքերը բացառելու համար:

Փաստաբանները հայտարարել են, որ լի են վճռականությամբ այսուհետեւ էլ կատարելու իրենց մասնագիտական պարտքը՝ խստորեն ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

ԲԱՔՈՒ-ԱՆԿԱՐԱ

Լարվածություն թուրք-ադրբեջանական հարաբերություններում

Թուրք-ադրբեջանական հարաբերությունները, հակառակ այս երկրների ղեկավարների հաճախակի հայտարարություններին, միշտ չէ, որ զարգանում են վերընթաց ուղիով: Դրա հերթական վկայությունն էր նախորդ շաբաթվա ընթացքում Անկարայի եւ Բաքվի միջեւ առաջացած լարվածությունը, որը քիչ էր մնում ավարտվեր դիվանագիտական հարաբերությունների խզմամբ, քանի որ տասը թուրք դիվանագետներ Բաքվում Թուրքիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպանի գլխավորությամբ ցուցադրաբար լքեցին Ադրբեջանը. թուրք դիվանագետների այս քայլին դիմելու պատճառը Բաքվում գտնվող Անատոլիայի լիցեյի շենքում, որտեղ ժամանակավորապես տեղադրված է դեսպանության կրթության գծով խորհրդականի գրասենյակը, ադրբեջանական իշխանությունների կողմից խուզարկություն անցկացնելու փորձն էր, ինչը թուրքերի կողմից գնահատվեց որպես դիվանագիտական անձեռնմխելիության խախտում: Ինչո՞ւմն էր բանը:

Ինչպես պարզվեց Մոսկվայում Ադրբեջանի դեսպան Նամիկ Աբասովի «Ազատություն» կայանին տված հարցազրույցում, մարտի 17-ին Բաքվում տեղի ունեցած հակակառավարական ելույթի նախապատրաստմանը անմիջականորեն մասնակցել էին մի շարք արտասահմանյան գործակալություններ, այդ թվում Թուրքիայի ներկայացուցիչները: Հայտնելով այս մասին, Աբասովը վրդովմունք արտահայտեց, որ համաշխարհային հանրության ուշադրությունը բեւեռվել է միայն թուրքական ներկայացուցչությունում կատարված խուզարկության վրա: Նրա ելույթից հայտնի դարձավ, որ հակաալիեւյան ոմն Դեմիրել արդեն ձերբակալվել է հենց Բաքվի օդանավակայանում, հանձնվել է թուրքական կողմին, հետեւաբար միջադեպը սպառված է:

Ի տարբերություն Բաքվի, Անկարան բավական հիվանդագին ընդունեց սույն փաստը: Ելույթ ունենալով լրագրողների առաջ, Թուրքիայի արտգործնախարարության խոսնակ Ֆերհադ Աթամանը մեղադրեց վերջիններիս «թուրք-ադրբեջանական հարաբերություններում արհեստական լարվածություն ստեղծելու» մեջ, նշելով, որ դեսպանը Անկարա է ժամանել որոշ գերատեսչությունների հետ խորհրդակցելու նպատակով եւ մոտ օրերս կվերադառնա Բաքու: Թուրքիան եւ Ադրբեջանը, հայտարարեց նա, մեկ ազգ եւ երկու պետություն են, որոնց հարաբերությունները կարող են լինել միայն բարեկամական: Հակաալիեւյան ելույթին Թուրքիայի քաղաքացիների մասնակցության փաստի առթիվ նա կարծիք հայտնեց, որ նրանք կարող էին գործել սեփական նախաձեռնությամբ:

Ինչեւէ, միջադեպը կարծես իրոք սպառված է: Սակայն բացահայտ է, որ Թուրքիայում որոշ շրջանակներ չեն հրաժարվում Բաքվում իշխանությունը ծայրահեղ ազգայնականներին վերադարձնելու փորձերից: Նրանց ակտիվության աճի հնարավոր դրդապատճառներից մեկն էլ, ըստ երեւույթին, «Գորշ գայլեր» կուսակցության գործունեության դադարեցումն է: Մ. Բ.

ԹԲԻԼԻՍԻ

Վրաստան. Պայթյուն Ռուսաստանի դեսպանատան մոտ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 9 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Անցած գիշեր այստեղ հուժկու պայթյուն լսվեց Վրաստանում Ռուսաստանի դեսպանի նստավայրի մոտ: Անհայտ չարագործները պայթեցրին պահականոցը: Նստավայրի շենքին զգալի վնաս պատճառվեց: Միայն երջանիկ պատահականությամբ ոչ ոք չտուժեց, բայց 50 մետր շառավղով տների ապակիները ջարդվեցին:

Վրաստանի ՆԳՆ տվյալների համաձայն, այդ ձեռնարկումն իրականացվել է «ի նշան բողոքի ընդդեմ 1990 թ. ապրիլի 9-ին Թբիլիսիում խորհրդային զորքերի կողմից խաղաղ հանրահավաքի ցրման»:

Ահաբեկչական քայլի կապակցությամբ Ռուսաստանի դեսպանությունը բողոքի նոտա հղեց Վրաստանի ԱԳՆ-ին: Այդտեղ նշվում է դիվանագիտական կորպուսի անվտանգության ապահովման նկատմամբ Վրաստանի իրավասու մարմինների անընդունելի վերաբերմունքը: Չնայած այն բանին, որ Ռուսաստանի դեսպանությունը Վրաստանի համապատասխան ծառայություններին քանիցս խնդրել է ուժեղացնել պահակախումբը հենց ապրիլի լույս 9-ի գիշերը, դա չի արվել: Նոտայում վստահություն է հայտնվում, որ իրավասու մարմինները կանցկացնեն վերջերս տեղի ունեցած ահաբեկչական քայլերի մանրակրկիտ հետաքննություն, որոնցից երկուսը ձեռնարկվել էին դաշնակցային սահմանապահ ծառայության կովկասյան հատուկ սահմանապահ ջոկատի «Գրուզիա» զորախմբի շտաբի եւ Անդրկովկասում ռուսական զորախմբի շտաբի մոտ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Տաջիկ-աֆղանական սահմանում իրավիճակը մնում է խիստ լարված

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Շաբաթ օրը տաջիկ-աֆղանական սահմանի Լեռնային Բադախշանի շրջանում սկսված մարտերը, որոնց ընթացքում տաջիկական ընդդիմության գրոհայինները փորձում են գրավել ռուսաստանյան զորքերի Դաշտի Յազգուլեմ սահմանային պահակակետը, չդադարեցին նաեւ կիրակի օրը: Երեկ ռուսաստանցի հինգ սահմանապահներ զոհվել եւ յոթն էլ վիրավորվել են, ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտնեցին Տաջիկստանում ռուսաստանյան սահմանապահ զորախմբի մամլո կենտրոնում: Կիրակի օրը Տաջիկստանի կառավարության արտակարգ նիստում հանրապետության նախագահ Էմոմալի Ռախմոնովը տաջիկա-աֆղանական սահմանում եւ Լեռնային Բադախշանում տիրող իրադրությունը համարեց օրհասական եւ «կայունացման արտակարգ ջանքերի կարոտ»:

Վլադիկավկազում կտեղաբաշխվի հատուկ խաղաղարար բանակի շտաբը

ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: Նախատեսվում է մինչեւ հունիսի 1-ը Վլադիկավկազում տեղաբաշխել վերջերս ստեղծված 58-րդ հատուկ խաղաղարար բանակի շտաբը: Այդ մասին ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտնեց Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարության բարձրաստիճան ներկայացուցիչներից մեկը, որը Վլադիկավկազում է գտնվում տեսչական այցով: Նրա խոսքերով, այդ բանակի խնդիրը կդառնա Չեչնիայի գործողության ավարտից հետո Ռուսաստանի հարավում խաղաղության պահպանումը: Պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչը հայտնեց, որ 58-րդ բանակի զորամասերը կտեղաբաշխվեն Հյուսիսային Օսիայի, Ինգուշիայի եւ մասամբ Չեչնիայի տարածքում: Ընդսմին, սպան ընդգծեց, որ սահմանների ամրացումը յուրաքանչյուր պետության բնական ձգտումն է:

ՂԱԶԱԽՍՏԱՆ

Քրեական գործեր բարձրաստիճան պաշտոնյաների դեմ

Վերջին շաբաթվա ընթացքում Ղազախստանի դատախազությունը տասնյակից ավելի քրեական գործեր է հարուցել բարձրաստիճան պաշտոնյաների դեմ: Հանրապետությունում պետական կառավարման աշխատակազմի զտումը իրականացվում է հանցագործության դեմ պայքարի եւ իրավակարգի ամրապնդման անհետաձգելի միջոցառումների մասին նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւի ստորագրած որոշման շրջանակներում:

Ինչպես Ալմա Աթայից հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, ձերբակալվածների թվում անտարակույս թիվ առաջին դեմք է ազգային բանկերի վարչության նախկին նախագահ Գալիմ Բայնազարովը: Նա մեղադրվում է Ջամբուլի առեւտրային բանկին չորս միլիարդ ռուսաստանյան ռուբլու ապօրինի վարկ հատկացնելու եւ մի շարք արտասահմանյան գործընկերների տարադրամային միջոցներ հանձնելու մեջ: Ղազախստանի ԳԽ նախկին նախագահ Սերիկբոլսին Աբդիլդինովը մերկացվել է շահադիտական նպատակներով ծառայողական դիրքն օգտագործելու մեջ, մասնավորապես նա արտաքինտնտեսային տարադրամային ֆոնդից 500 հազար ամերիկյան դոլլարի վարկ է հանձնել տեղական առեւտրային կառույցներից մեկին:

Միայն վերջին տարվա ընթացքում ծառայողական դիրքի տարբեր կարգի չարաշահումների, իշխանության վերազանցման, կաշառակերության եւ պետական միջոցների յուրացման համար Ղազախստանում դատապարտվել է շուրջ 6 հազար պաշտոնատար անձ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՎԱՆԱՁՈՐ

Եզակի հիվանդանոց աղետի գոտում

Սակավաթիվ են աղետի գոտում կառուցված տիպային քարաշեն հիվանդանոցները: Եզակիներից է ՀՀ երկաթուղու վարչության Վանաձորի հիվանդանոցը, որը գործում է 1993 թ. հունվարից: Հիվանդանոցի կազմում գործում են ռենտգենյան ախտորոշման բաժանմունքը, կլինիկական եւ կենսաքիմիական լաբորատորիաները, ֆունկցիոնալ ախտորոշման կաբինետը եւ համաբուժարանը: Ժամանակակից ճարտարապետական նախագծումներով կառուցված հիվանդասենյակներում տեղադրված 110 մահճակալից 50-ը նախատեսված է ուրոլոգիական եւ վիրաբուժական կենտրոնների, 60-ը՝ թերապեւտիկ ու նյարդաբանական բաժանմունքի համար:

Գործունեության սկզբից ցայսօր այստեղ կատարվել է շուրջ 450 վիրահատություն, որից 250-ը՝ ուրոլոգիական:

Բացի երկաթուղայիններից, կարողություն ունե՞ն սպասարկելու բնակչության լայն խավերին, որքա՞ն են ապահովված ժամանակակից սարքավորումներով, ինչպե՞ս են լուծվում դեղորայքի, անհրաժեշտ այլ նյութերի հայթայթման խնդիրները՝ դիմեցինք հիվանդանոցի գլխավոր բժիշկ, բժշկական գիտությունների թեկնածու Յուրի Բարխուդյանին.

– Սպասարկում ենք Այրում-Նալբանդ ուղեմասի երկաթուղայիններին, նրանց ընտանիքի անդամներին, երկաթուղային ցանցի աշխատանքի վետերաններին, կենսաթոշակառու[illegible]տողներին, – ասաց նա: Սակայն, ունենալով մեծ հնարավորություններ, կարող բաժանմունքակազմ ու գործուն բժշկական բազա, ընդունում ենք նաեւ մեզ դիմած յուրաքանչյուր քաղաքացու՝ լինի հիշյալ տարածաշրջանից, թե հանրապետության այլ վայրից: Այժմ, ի թիվս այլ հիվանդների, առանձնահատուկ ուշադրության կենտրոնում են նաեւ ազատամարտիկներից շատերը, ովքեր ցանկություն են հայտնել բուժվել մեզ մոտ:

Հիվանդանոցի բոլոր բաժանմունքներն ապահովված են արդիական սարքավորումներով: Դրանց մեջ առանձնանում է «Տոր» սարքավորումը, որը որպես ՀՕՄ-ի կողմից նվիրատվություն ստացել ենք ԱՄՆ-ից: Այն օժտված է ամենաբարձր տեխնիկական ցուցանիշներով եւ լիովին համապատասխանում է միջազգային բժշկական այսօրվա պահանջներին: Օգտագործվում է շագանակագեղձի ադենոմայի, միզապարկի ուռուցքների, միզուկի նեղացումների բուժման, միզապարկի քարերը ջարդելու համար: Ի դեպ, սարքի միջոցով վիրահատությունները արվում են էլեկտրադանակի օգնությամբ:

Յուրի Բարխուդյանը վիրահատում է արտասահմանյան սարքավորումներով:

Բացի այդ, նորույթ է նաեւ նյարդաբանական համակարգի հիվանդությունների ախտորոշման սարքավորումը, որը նույնպես նվիրատվություն է Հայ Առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ-ի Արեւելյան թեմի եւ Նյու Յորքի Կոլումբիա համալսարանի կողմից: Մեր նյարդաբանը երկու տարի վերապատրաստվել է նույն համալսարանում, ստացել համապատասխան որակավորում:

Դեղորայքի, անհրաժեշտ այլ նյութերի հայթայթման հարցում հիմնական գործոն է ձեռներեցական մոտեցումը: Դեղորայքի որոշ քանակ ստանում ենք առողջապահության նախարարությունից, որոշ մասն էլ, անձնական կապերի շնորհիվ, առնում ենք բարեգործական միություններից: Օգտվելով առիթից, շնորհակալություն եմ հայտնում «Ինտերկապ» մարդասիրական բարեգործական կենտրոնին անշահախնդիր օգնություն ցուցաբերելու համար:

– Տնտեսական դժվարությունները գուցե, համընդհանուր հենքի մեջ են առել գործունեության գրեթե բոլոր ոլորտները: Ո՞րն եք համարում գործունեությունը հաղթահարելու, հաջողության հասնելու գրավականը:

– Հիվանդանոցի ուղղակի, հետս անձնակազմը ոչ միայն տիրապետում է ստանձնած գործին, այլեւ պարբերաբար յուրացնում եւ ամենօրյա աշխատանքի մեջ է ներդնում մասնագիտական նորույթները: Սակայն, ամենից առաջ, հաջողության գրավականը համարում եմ այն, որ հավատարիմ են իրենց կոչմանը՝ անվարան բժշկական օգնություն ցույց տալ հայցողին: Մեր օրերում մարդիկ դրա կարիքը շատ են զգում:

ՍՈՒՍԱՆ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ազգային

1986 թ. ապրիլի 26-ին տեղի ունեցավ Չեռնոբիլի ատոմակայանի վթարը: Այն ժամանակ ԽՍՀՄ իշխանությունները ջանադրաբար թաքցնում էին եղելությունը (թեեւ Շվեդիայում եւ Ֆինլանդիայում արձանագրել էին վթարը): Սովորականի նման Կիեւում հանդիսավորապես նշվեց մայիսի 1-ը: Վթարի մասին պաշտոնական հայտարարությունը եղավ միայն մայիսի 2-ին: Չեռնոբիլի վթարի հետեւանքները վերացնելու համար Հայաստանից մեկնեց մոտ 4000 մարդ: Բոլորը վերադարձան ճառագայթված: Ներկայումս Հայաստանում կա մոտ հազար հաշմանդամ, մոտ 60-70 մարդ մահացել է: Հայ չեռնոբիլցիների մոտ 60 տոկոսը գրանցված է հիվանդանոցում, նրանք ծնվել են Չեռնոբիլի վթարից հետո: Չեռնոբիլցիներին տրված փաստաթղթերում ճառագայթման իրական չափը չէր նշվում (25-ից ոչ ավել. 25 ռենտգենը նվազագույն թույլատրելի չափաքանակն է): Իրականում ճառագայթման քանակը շատ

գահ) հայտնեց, որ Հայաստանում չեռնոբիլցիներին սոցիալական օգնություն ցույց տալու համար հիմք չկա: Դեռեւս խորհրդային ժամանակներում ընդունվեց չեռնոբիլցիներին վերաբերող համամիութենական օրենք, որը, դեռ չհասցնելով գործել, կորցրեց իր ուժը ԽՍՀՄ փլուզումից հետո: 90-ական թթ. տարբեր հանրապետություններում սկսեցին ընդունվել օրենքներ, որոնք մասամբ լուծեցին չեռնոբիլցիների հոգող հարցերը: Հարկ է նշել, որ այդ հարցերը լավագույնս լուծված են Ռուսաստանում: Հայաստանում նույնպես վիճակը քիչ թե շատ բարվոք էր համարվում, սակայն վերջին երկու տարվա ընթացքում չեռնոբիլցիների վիճակը կտրուկ վատթարացավ: Եթե չեռնոբիլցիների միջին թոշակը Հայաստանում կազմում է մոտ 2 դոլլար, Ռուսաստանում նվազագույնը կազմում է մոտ 70 դոլլար:

Հանրապետությունում գործում է մի կառավարական որոշում (այն էլ որոշում չէ, այլ 1990 թ. համամիութենական մի որոշման վավերացումն

դատավարանեք, թե ինչն է լռության պատճառը: Երբ չի ընդունվում նոր օրենք, ինչու չեն աշխատում հին թիվ 209 որոշման կետերը», նշեց Կ. Ալավերդյանը:

Միությունը չի պնդում, մասնավորապես, որպեսզի կառավարությունը չեռնոբիլցիներին առաջին հերթին ապահովի բնակարաններով (ինչպես նախատեսված է հին օրենքով), հանրապետությունում շինարարություն չի կատարվում: Սակայն կան կետեր (հատկապես Չեռնոբիլի վթարի տուժածների առողջական վիճակի հետ կապված, կլինիկական եւ սանատոր բուժման առողջարանային եւ այլն), որոնց կատարումը պետք է առաջնահերթ: Չեռնոբիլցիները կարիք ունեն ամեն տարի մեկ ամիս ժամանակով բուժում ստանալ ճառագայթաբանության ինստիտուտի բազայի վրա ստեղծված կլինիկական բաժանմունքում: Կլինիկական բաժանմունքն ունի 50 մահճակալ: Ըստ դոկտոր հաշվարկի, ստացվում է, որ այդ մահճակալները տարվա մեջ պետք է բավականաց-

ՉԵՌՆՈԲԻԼ-1986

Հայաստանի չեռնոբիլցիների վիճակը ողբերգական է

անգամ գերազանցում էր թույլատրված չափը: Հետագայում պարզվեց, որ մարդկանց ճառագայթման չափը կազմել է 100, 150, 190 ռենտգեն:

Չեռնոբիլյան շարժումը սկսվեց 1989 թ. վերջին-1990-ական թթ. սկզբներին: 1990 թ. սեպտեմբերին ստեղծվեց Համամիութենական Չեռնոբիլ միության Հայաստանի մասնաճյուղը, իսկ 1991 թ. մայիսին արդարադատության նախարարությունը գրանցեց Հայաստանի Չեռնոբիլ միությունը, որը Միջազգային Չեռնոբիլ միության կոնֆեդերատիվ անդամն է: Վերջինիս կազմում են նախկին ԽՍՀՄ բոլոր հանրապետությունների չեռնոբիլյան ազգային կազմակերպությունները, ինչպես նաեւ արտասահմանյան մի շարք երկրների կազմակերպություններ: Ներկայումս Հայաստանի Չեռնոբիլ միությունն իր մասնաճյուղերն ունի հանրապետության 12 շրջաններում, իսկ վերջերս ստեղծվեց նաեւ Երեւանի մասնաճյուղը: Միությունը օբյեկտիվ պատճառներով չի կարողանում համագործակցել ԱՊՀ մյուս երկրների համանուն կազմակերպությունների հետ: Ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով այն չկարողացավ մասնակցել 2-րդ միջազգային կոնգրեսին, չի կարողանում մասնակցել տարեկան երկու անգամ գումարվող Միջազգային Չեռնոբիլ միության կոորդինացիոն խորհրդի նիստերին: Ֆինանսական միջոցները առաջանում են միայն անդամավճարներից:

Միության անդամների թիվը անցնում է 3000-ից, սակայն տարվա մեջ հնարավոր է լինում անդամավճար հավաքել 200, 300, 500 մարդուց, իսկ անդամավճարը մուծում են օգնությունից օգնություն: Արտասահմանից միությանը չեն կարողանում օգնել: 2 տարի առաջ Չեռնոբիլի տարեդարձի նախօրեին, ՀՀ կառավարությունը օգնություն ցույց տվեց. բոլոր չեռնոբիլցիներին սննդամթերք բաժանվեց: Վերջերս միությունը սկսել է համագործակցել Հայ օգնության ֆոնդի հետ, որը որոշ չափով օգնում է նրանց:

Նոյյան տապան գործակալության թղթակցի հետ հարցազրույցի ժամանակ Հայաստանի Չեռնոբիլ միության նախագահ Կոնստանտին Ալավերդյանը (չի մասնակցել Չեռնոբիլի վթարի հետեւանքների վերացմանը, սակայն Հայաստանի չեռնոբիլցիները նրան որպես մասնագետ ընտրել են իրենց միության նախա-

է, որտեղ մի քանի կետեր կային ի պաշտպանություն չեռնոբիլցիների ի-

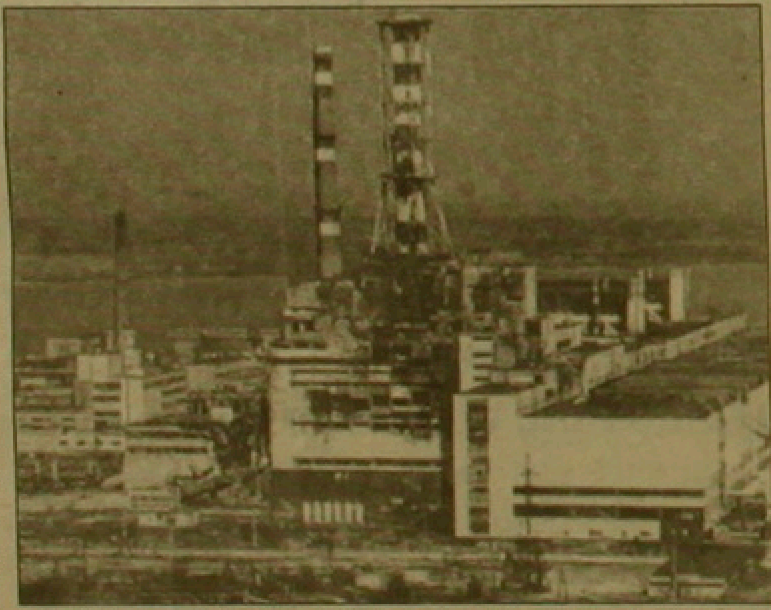

րավունքների: Ներկայումս փաստորեն ոչ մի կետ չի գործում: Չեռնոբիլցին չունի փաստորեն ոչ մի իրավունք: Ըստ այդ որոշման կետերից մեկի, պետությունը պարտավորվել է չեռնոբիլցիներին տրամադրել անվճար դեղորայքով, ինչը չի արվում: Չեռնոբիլցին հարկադրված է 1, 2, 3 ամսվա թոշակը ծախսել անհրաժեշտ դեղորայք գնելու համար: Ըստ այդ որոշման, պետությունը պարտավորվել է նրանց տարին մեկ ուղեգրով ապահովել: Արդեն 5 տարի է, ինչ ոչ մի անվճար ուղեգիր չեռնոբիլցին չի ստանում կառավարության կողմից: Միայն նախանցած տարի միությանը արհմիությունների կողմից տրամադրվել է 20 ուղեգիր, որը չնչին թիվ է: «Ժամանակին մենք գնացինք հարցի լուծման փոխզիջումային տարբերակի: Երբ ԳԽ-ում քննարկվում էր այդ հարցը, համաձայնեցինք, որ հանրապետությունում չեռնոբիլցիների վերաբերյալ առանձին օրենք չընդունվի: Համաձայնեցինք, որ կառավարությունը որոշում ընդունի: Սակայն այդ քննարկումներից հետո անցել է 4-5 տարի, ոչ մի տեղաշարժ չկա: 2,5 տարի առաջ մենք մեր կազմակերպությամբ նախապատրաստեցինք որոշման նախագիծ, ներկայացրեցինք կառավարությանը: Այդ օրենքի նախագիծը քննարկվեց տարբեր շահագրգիռ նախարարություններում, կազմակերպություններում, վերադարձվեց կառավարություն: 8-9 ամիս [illegible] առաջ դիմել [illegible] կառավարությանը, խնդրելով

նեն մոտ 600 հոգու (հաշմանդամների թիվը 1000 է), մինչդեռ մահճակալները կիսով չափ դատարկ են: Պատճառն այն է, որ բաժանմունքներում բուժվելը մեծ ծախսեր է պահանջում (հատկապես շրջանների հիվանդների համար ճանապարհածախսը, սնունդը): Ըստ օրենքի, չեռնոբիլցիները ազատված էին եկամտահարկից, սակայն ըստ միության նախագահի, ինքը շատ դժգոհություններ է լսում ԱԷԿ-ում աշխատող չեռնոբիլցիներից (այնտեղ աշխատում է մոտ 150 հոգի), որ իրենցից գանձվում է եկամտահարկ, երբ աշխատավարձը գերազանցում է նվազագույնի տասնապատիկը:

«Ես առաջարկում եմ բոլոր շահագրգիռ նախարարություններին, կազմակերպություններին նստել կլոր սեղանի շուրջ եւ ուղիներ գտնել հիմնախնդիրը լուծելու ուղղությամբ»:

Պատասխանելով թղթակցի այն հարցին, թե ինչպես է վերաբերվում Հայկական ատոմակայանի վերագործարկմանը, Կ. Ալավերդյանը նշեց, որ նույնիսկ Չեռնոբիլի վթարից տուժած շատ չեռնոբիլցիներ (որոնք աշխատում են Հայկական ԱԷԿ-ում) կողմ են ատոմակայանի վերագործարկմանը: Սակայն «իմ կարծիքով, մեր իշխանությունները շահագործելուց առաջ պետք է ամենայն խորությամբ եւ ճշտությամբ լուսաբանեն Չեռնոբիլի [illegible] աղետի [illegible]»:

ՍՈՆԱ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ, ՆՏ

ՖՐԱՆՍԻԱ

Հայաստանցի ճարտարապետի դիպլոմը համարժեք է արդեն քառորդ դար

Ուրախալի է, որ 1994 թ. դեկտեմբերի 6-ի նախարարական որոշմամբ Ֆրանսիայում հայ ճարտարապետի դիպլոմի համարժեքությունը երկարաձգվել է: Դա տեղի ունեցավ նաեւ այս ուղղությամբ տարիներ շարունակ գործած Հայ միջմասնագիտական խմբավորման (GIA) եւ Հայաստանում քննություններ անցկացրած Ֆրանսիացի ճարտարապետների ընկերության խորհրդի ջանքերի շնորհիվ: Համարժեքությունը երկարաձգվել է միայն 5 տարով, բայց դա բնական է, քանի որ ներկայումս կիրառվում է եւրահամայնքի նոր կանոնադրությունը:

Այդ համարժեքությունն արդեն գոյություն ունի քառորդ դարից ավելի եւ թերեւս ճիշտ կլիներ տալ դրա համառոտ պատմությունը: Մանավանդ եթե նկատի ունենանք, որ 1969 թ. ի վեր այս լուրն իմանալով շատերն են զարմացել: Հենց վերջերս ծագումով հայ փարիզցի մի հայտնի ճարտարապետ ասում էր. «Չգիտեմ ինչ հրաշքով հայ ճարտարապետի դիպլոմը համարժեք է ճանաչվել Ֆրանսիայում»:

Բացատրենք այդ «հրաշքը»: 60-ական թթ. մենք Ֆրանսիայում ֆրանսահայ մեկ տասնյակ «հայրենադարձ» ճարտարապետներ էինք եւ մեր դիպլոմներն ստացել էինք Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտում: Բոլորս էլ ծնվել էինք Ֆրանսիայում, բայց սովորել Հայաստանում, քանի որ այնտեղ էինք մեկնել 1947-48 թթ.:

Մեզնից երեքը, այդ թվում անձամբ ես, 1965 թ. դիմեցին ճարտարապետների ընկերությանն անդամակցելու խնդրանքով: Իհարկե, մեր դիմումը մերժվեց: Մենք կրկին դիմեցինք: Երկրորդ անգամ մերժում ստացանք, բայց նկատի ունենալով մեր առանձնահատկությունը, մշակույթի գործերի նախարարությունը սկսեց զբաղվել մեր դիպլոմի համարժեքության գործով:

Մեզնից պահանջեցին մի շարք փաստաթղթեր՝ կրթության ծրագրեր, դասընթացների տեւողություններ, քննական ծրագրեր, վեցերորդ կուրսի ուսանողների նոր գրած մի քանի դիպլոմային աշխատանքներ եւ այլն: Քանի որ մեր տրամադրության տակ ամեն ինչ չունեինք, մշակույթի գործերի նախարարությունը պաշտոնապես դիմեց Խորհրդային Հայաստանի իշխանություններին, խնդրելով անհրաժեշտ փաստաթղթերը:

Ավելորդ է ասել, որ պոլիտեխնիկական ինստիտուտը եւ Հայաստանի իշխանությունները ոչ միայն բացարձակապես ոչինչ չուղարկեցին, այլեւ չպատասխանեցին նույնիսկ ֆրանսիական նախարարության բազմաթիվ գրություններին: Սակայն պետք է նկատի ունենալ, որ նրանք միանգամայն ահաբեկված էին այդ գրություններից եւ չգիտեին ինչպես վարվել Մոսկվայի դեմ հանդիման:

Միայն Հայաստանի մի քանի անվախ ճարտարապետների եւ ուսանողների օգնությամբ, եւ մեր սեփական միջոցներով, կարողացանք (նաեւ Բեյրութի միջոցով) ստանալ կարեւոր փաստաթղթերը: Բայց մեծ դեր խաղացին նաեւ ներկայացված դիպլոմների որակը, ինչպես նաեւ մշակույթի գործերի նախարարության աշխատակից պարոն Բ. դը Սեն Վիկտորը (որին ուզում ենք մեր երախտագիտությունը հայտնել), որն ամբողջովին լծվել էր մեր գործին եւ բոլոր դժվարություններին հակառակ համառորեն գործեց չորս տարի, որպեսզի ի վերջո 1969 թ. հունվարի 20-ի նախարարական որոշմամբ ճանաչվեր հայկական դիպլոմի համարժեքությունը:

Այդ լուրի հայտարարման նպատակով Երեւանում պաշտոնական արարողություն տեղի ունեցավ Ճարտարապետների միության դահլիճում Վ. Հարությունյանի նախագահությամբ: Կարծես թե ամենքը հպարտ էին: Նրանք, ովքեր Հայաստանում իրոք աջակցել էին մեր գործին, նույնպես լրիվ կազմով ներկա էին արարողությանը, խոնարհաբար ժպտում էին, բայց որեւէ բան չէին ասում:

Եթե «հրաշք» կա, ապա այն է, որ մինչեւ օրս դա Ֆրանսիայում ճանաչված խորհրդային ճարտարապետական միակ դիպլոմն է:

Այդուհանդերձ, 1969 թ. ապրիլի 23-ին մի երկրորդ որոշում անհրաժեշտ եղավ Ֆրանսիայում ծնված ֆրանսահայերիս համար, որպեսզի մենք կարողանանք ճարտարապետների ընկերությանն անդամակցել օտարերկրյա դիպլոմով: Վերջին որոշման ժամկետն ավարտվում էր 1975 թ., նկատի ունենալով, որ 1947-48 թթ. մեկնած ամենակրտսեր (կամ վերջին) դիպլոմավոր ֆրանսահայը ծնվել է Հայաստան ուղեւորված «Պոբեդա» նավի վրա 1948 թ. հունվարին եւ ճարտարապետի իր դիպլոմն ստացել Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտում ամենաուշը 1975 թ.: Այդ երկու որոշումները հստակորեն մեզ էին հասցեագրված:

Իհարկե, իր բացառիկ «երկարակեցության» շնորհիվ այդ համարժեքությունն այսօր մեծապես դուրս է եկել այն շրջանակներից, որոնց համար ինքն ստեղծվել էր: 30 տարի առաջ [illegible] առաջին ձեռնարկումների սկզբում ո՞վ կարող էր երեւակայել, որ ֆրանսահայերից բացի, Երեւանում դիպլոմ ստացած ուրիշ ճարտարապետներ եւս մի օր Ֆրանսիա կգան եւ կօգտվեն այդ որոշումներից: Ժամանակներն իրոք փոխվել են:

ԺԱՆ-ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԿՅՈՒՐԵՂՅԱՆ
Ճարտարապետ, Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի ճարտարապետական ֆակուլտետի շրջանավարտ
Նանտ

ԿԱԼԻՖՈՐՆԻԱ

Նահանգապետ Ուիլսոնը՝ Եղեռնի հիշատակին

Գլենդել. Կալիֆորնիայի նահանգապետ Փիթ Ուիլսոնը ընդարձակ ելույթ է նախատեսել ապրիլի 23-ին Լոս Անջելեսում կայանալիք միջոցառման ընթացքում, որը նվիրված է լինելու Հայոց ցեղասպանության 80-րդ տարելիցին:

«Մեզ համար մեծ պատիվ է, որ նահանգապետ Ուիլսոնը՝ Հայոց ցեղասպանության ազգային հիշողության օգտին ելույթ ունեցող առաջատար դեմքերից մեկը, ընդունել է մեր հրավերը: Նահանգապետի արտակարգ հետեւողականությունը դեպի Հայոց ցեղասպանության հիշատակը բոլորել է 15 տարին», ասել է Հիշատակի կոմիտեի համանախագահ դոկտոր Վիգեն Հովսեփյանը:

Սպասվում է, որ կիրակի, ապրիլի 23-ին Լոս Անջելեսի Հոլիվուդի կենտրոնում անցկացվելիք հիշատակի ծրագրին կմասնակցի ավելի քան 10 հազար մարդ:

«Նահանգապետ Ուիլսոնը ցուցաբերեց իր անկեղծ զգացմունքներն ու պատկերացումները հայոց հիմնահարցերի նկատմամբ՝ ոչ միայն Հայաստանի ու Լեռնային Ղարաբաղի [illegible] Ղարաբաղի շրջափակման դեմ ելույթ ունենալով, այլեւ նպաստելով Կալիֆորնիայի եւ Հայաստանի միջեւ տնտեսական ու մշակութային կապերի զարգացմանը», նշել է կոմիտեի համանախագահ Արա Վարդանյանը:

Որպես Միացյալ Նահանգների սենատոր, Ուիլսոնը մասնակցել է Հայոց ցեղասպանության եւ Լեռնային Ղարաբաղի վերաբերյալ սենատի որոշումների ստեղծմանը: 1990 թ. նահանգապետ ընտրվելուց հետո Ուիլսոնը տարեկան հայտարարություններ է հրապարակել Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու վերաբերյալ եւ դաշնային կառավարությանը նույն կերպ վարվելու կոչեր է արել:

Նահանգապետ Ուիլսոնը Կալիֆորնիայի շատ հայերի հնարավորություն է ընձեռել մասնակցելու նահանգի կառավարմանը՝ նշանակելով նրանց տարբեր հանձնաժողովներում եւ վարչական պաշտոններում: 1994 թ. վերընտրական արշավում նահանգապետ Ուիլսոնը Հայ դատի գրասենյակին տեղեկացրել է, որ կրկին Հարավային Կալիֆորնիայում հիշատակի ծրագրին մեկ անգամ եւս մասնակցելու ակնկալիք ունի: Լոս Անջելեսում ցեղասպանության 73-րդ տարելիցի ժամանակ Ուիլսոնը գլխավոր [illegible] ռետորներից [illegible]:

Հայոց ցեղասպանության 80-րդ տարելիցին նվիրված միջոցառումները Հարավային Կալիֆորնիայում կազմակերպում է հայ համայնքի (երկու տասնյակ) խոշորագույն կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից կազմված միացյալ կոմիտեն:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Լոնդոնի «Սանդի թայմզ» շաբաթաթերթը վերջերս անցկացրեց մի տարօրինակ փորձ: Թերթի թղթակիցները, ներկայանալով որպես գործարարներ, կապ հաստատեցին Բրիտանիայի խորհրդարանի 20 պատգամավորների հետ եւ նրանց առաջարկեցին կառավարությանը իրենց համար խոսք ձեռնհայտելով եւ դրա դիմաց, ի դեպ, հենց Համայնքների պալատի կոմիտեի դատավճռի հայտարարման օրն ստանալով լրագրության երկու բարձրագույն պարգեւներ տարվա բացահայտ դեմքի համար եւ լավագույն հետաքննության համար:

Բայց զարմանալի է այն փաստը, որ հատուկ կոմիտեն, պատժելով

կամ» պայմանական անունով 80-ական թթ. սկզբներին անցկացրել էր ԱՄՆ-ի հետաքննությունների դաշնակցային բյուրոն: Այն ժամանակ բյուրոյի գործակալները ներկայանալով որպես արաբ շեյխեր, հիմնականում կաշառել էին ամերիկյան Կոնգրեսի անդամներին, նրանց տանյակ հազարավոր դոլ-

ԼՈՆԴՈՆ

Նոր սկանդալ Անգլիայի խորհրդարանում

Որոշ պատգամավորներ կաշառք են վերցնում

տու հարցապնդում անել, փոխարենը կանխիկ դրամով կամ չեկով ստանալով հազար ֆունտ ստեռլինգ: Պատգամավորներից 17-ը միանգամից մերժեցին առաջարկությունը, իսկ 3-ը համաձայնեցին: Պայթեց մի աղմկալի սկանդալ: Օրերս այն վերջնականապես ամփոփվեց. Համայնքների պալատի հատուկ կոմիտեն երեք խորհրդարանականների վարքագիծը համարեց հակաբարոյական եւ նրանց ժամանակավորապես հեռացրեց աշխատանքից ու զրկեց ռոճիկից: Այժմ կոմիտեի որոշումը պետք է հաստատի լիակազմ պալատը, բայց դա արդեն վճռված գործ է:

Որոշ պարզաբանումներ. բրիտանացի խորհրդարանականներն արտոնյալ մարդիկ են, մասնավորապես այն առումով, որ կառավարությունը բնավ չի կարող անտեսել նրանց հարցապնդումները եւ պետք է անհապաղ պատասխանի դրանց: Մինչդեռ շարքային, նույնիսկ շատ հարուստ բրիտանացիների հարցումները ու նամակները կարող են ամիսներով անպատասխան մնալ:

Հենց դրանից էլ օգտվեց «Սանդի թայմզը», պատգամավորների շրջանում կաշառակերությունը բացահայտելով խորհրդարանականներին, չմոռացավ նաեւ «Սանդի թայմզին», վերջինիս մեղադրելով խաբեությամբ լրատվություն ստանալու եւ այնպիսի միջոցներ օգտագործելու համար, որոնք «անվայել են լրագրողի օրինական հետաքննության անցկացմանը»:

Սակայն ինչպե՞ս վարվեին թղթակիցները, որոնք ձգտում էին պարզել, թե խորհրդարանում կա՞ն արդյոք անմաքրաբարո մարդիկ: Իհարկե, անհնարին կլիներ հույս ունենալ, թե հենց որպես լրագրող ներկայանալով, նրանք կհասնեին նույն արդյունքներին, որոնց իրականում կարողացան հասնել:

Մամուլին հասցեագրվող բողոքների անկախ հանձնաժողովը «Սանդի թայմզի» լրագրողներին պաշտպանեց այս հարցում, նշելով, որ նրանց կիրառած մեթոդները թեեւ անսովոր են եղել, բայց ակնհայտորեն հակաօրինական չեն: Հանձնաժողովը որոշեց, որ կիրառված մեթոդներն արդարացված են եղել որպես ճշմարտությունն ստանալու «միակ արդյունավետ միջոց»:

Նման մեթոդները, իհարկե, նորություն չեն: Կարելի է վերհիշել այն խոշոր գործողությունը, որը «Աբս-

լարներ առաջարկելով այն բանի համար, որ «շեյխերին» ամեն տեսակ արտոնություններ տրվեն:

Սակայն, ի տարբերություն Բրիտանիայի, ԱՄՆ-ում գործը չավարտվեց պատգամավորների ժամանակավոր հեռացմամբ. անցկացվեցին աղմկալի դատավարություններ, որոնք վերջացան բանտարկությամբ եւ պատգամավորական տուգանքներով:

Բայց վերադառնանք Անգլիայի դեպքին: Ի՞նչ կպատահեր, եթե նույնտիպի փորձ անցկացվեր Ռուսաստանի խորհրդարանում, կամ իշխանության գործադիր ճյուղի գերատեսչություններում: Լրագրողներին մերժանա՞կ կտային, պատգամավորները կհեռացվե՞ին աշխատանքից, կդատվե՞ին: Թերեւս չէին լինի ոչ առաջինը, ոչ երկրորդը, ոչ էլ երրորդը: Թեկուզ այն պատճառով, որ Բրիտանիայում եւ նմանապես ԱՄՆ-ում խորհրդարանականների գործունեությունը կանոնակարգող խստագույն օրենքները Ռուսաստանում բնավ գոյություն չունեն: Եւ այնուամենայնիվ, փորձը թերեւս հետաքրքիր կլիներ:

«Իզվեստիա», 7 ապրիլ

ԱՄՆ-ՃԱՊՈՆԻԱ

ԱՄՆ-ը պարտավոր չէ ներողություն խնդրել Ճապոնիայից

ԱՄՆ-ը պարտավոր չէ Ճապոնիայից ներողություն խնդրել երկրորդ համաշխարհային պատերազմի վերջում Հիրոսիմայի եւ Նագասակիի ատոմային ռմբակոծման համար: Այս մասին ապրիլի 8-ին հայտարարել է նախագահ Բիլ Քլինթոնը՝ զրուցելով լրագրողների հետ Դալլասում (Տեխասի նահանգ) Ամերիկայի թերթերի խմբագիրների ընկերության համագումարում ունեցած իր ելույթից հետո: Այն հարցին, թե արդյոք ճիշտ է գործել նախագահ Թրումենը՝ հրաման տալով Ճապոնիայի քաղաքներին ատոմային հարվածներ հասցնելու մասին, Քլինթոնը պատասխանել է. «Ոչ, բայց եթե հենվենք այն ժամանակ նրա առջեւ ծառացած փաստերի վրա, ապա՝ այո»:

Ինչպես նշել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի մեկնաբանը, պատմաբանները մինչեւ օրս վիճում են, թե արդյոք Վաշինգտոնը կարիք ունե՞ր պատերազմի վերջում ատոմային զենք կիրառելու, առավել եւս, որ դա հանգեցրել է խաղաղ բնակչության մեջ տասնյակ հազարավոր զոհերի եւ տառացիորեն հողին է հավասարեցրել երկու քաղաք: Քննադատները պնդում են, թե Ճապոնիան այնպես էլ կապիտուլյացման եզրին էր գտնվում: Նրանց ընդդիմախոսներն ԱՄՆ-ում ասում են, որ դա անհրաժեշտ է եղել, որովհետեւ Ճապոնիա ներխուժելը տասնյակ հազարավոր ամերիկացի զինվորների կյանք կխլեր:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՏԱՐԱԶԱՆ

Ջ. Անդրեոտիի «զաղտնի առաքելությունը»

Իտալիայի նախկին վարչապետ, ցմահ սենատոր Ջուլիո Անդրեոտին ուրբաթ օրը թողել է Իտալյան, որպես «30 օր» ազդեցիկ կաթոլիկական հանդեսի հատուկ թղթակից, որի գլխավոր խմբագիրն է ինքը: Տեղի դիտորդների կարծիքով, խոսքը վերաբերում է «գաղտնի առաքելությանը»: Անդրեոտին մտադիր է Իտալյալի եւ Սիրիայի հարաբերություններում միջնորդական ջանքեր գործադրել որոշ հիմնախնդիրների կարգավորման ուղղությամբ: Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, Ջուլիո Անդրեոտին շարունակում է ակտիվ քաղաքական գործունեություն վարել չնայած այն հանգամանքին, որ արդեն երկուուկես տարի հետաքննության տակ է մաֆիայի հետ կապեր ունենալու մեղադրանքով:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ռուսաստանից պլուտոնիումի դուրսբերումը կազմակերպել են ԳՖՀ-ի ծառայությունները

ՔՅՈԼՆ, 10 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ: Անցյալ տարվա օգոստոսին Ռուսաստանից իբր ԳՖՀ տարված պլուտոնիումի սենսացիոն պատմությունը ԳՖՀ հետախուզական ծառայության կազմակերպած ձեռնարկումն էր, պնդում է «Շպիգել» հանդեսը: Այն գրում է, որ ծառայությունը «Մեռյալների թագավորություն» պայմանական անունը կրող այդ գործողությունն անցկացրել է, որպեսզի Արեւմուտքին ցուցադրի Ռուսաստանից տրոհվող նյութերի անօրինական դուրսբերման վտանգը: 1994 թ. օգոստոսին Մյունխենի օդանավակայանում Մոսկվայից ժամանած ուղեւորի ճամպրուկում «հայտնաբերվել էր» 363,4 գրամ զենքի պլուտոնիում: Գերմանիայի բոլոր հատուկ ծառայությունների վերահսկիչ, դաշնակցային կանցլերի գերատեսչության նախարար Բեռնդ Շմիդբաուերը կարգադրել է անցկացնել Գերմանիայի հատուկ ծառայությունների նմանօրինակ գործողությունների հետ կապված հանգամանքների մանրակրկիտ հետաքննություն:

Չեխիա. Անսթափ վարորդներից 600 դոլլար

Չեխիայում մի քանի անգամ ավելացվում են ճանապարհային երթեւեկության կանոնների խախտման տուգանքների չափերը: Այս միջոցը, ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, կիրառվել է վերջին ամիսներին ճանապարհատրանսպորտային պատահարների հաճախականացման պատճառով: Տուգանքի առավելագույն չափը կազմում է 15 հազար կրոն, որը համապատասխանում է 600 ամերիկյան դոլլարին: Այս գումարը կգանձվի այն վարորդներից, ովքեր ոստիկանության կողմից մերկացվել են անսթափ վիճակում կամ թմրադեղերի ազդեցության ներքո տրանսպորտային միջոցներ վարելու մեջ: Նրանց նաեւ կարող են մինչեւ երկու տարի ժամկետով զրկել վարորդական իրավունքից: Անցած տարի Չեխիայում գրանցվել է 150 հազար ճանապարհատրանսպորտային պատահար:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՅՈՀԱՆՆԵՍԲՈՒՐԳ

Տիկին Մանդելան վտարվել է կառավարությունից

Նախագահ Նելսոն Մանդելան արվեստի, մշակույթի, գիտության եւ տեխնոլոգիայի փոխնախարարի պաշտոնից ազատել է իր նախկին կնոջը՝ Ուինի Մանդելային, որից 34 տարվա ամուսնական կյանքից հետո բաժանվել էր 1992-ին, հաղորդում է «Ինտերնեշնլ Հերալդ Տրիբյուն» թերթի Յոհաննեսբուրգի թղթակիցը մարտի 28-ի համարում:

Վերջին շրջանում տիկին Մանդելան չափազանց բացահայտ կերպով քննադատում էր կառավարությանը նրա վարած պրոարեւմտյան, հակասեւամորթ քաղաքականության համար: Նրա ամենաթունդ ելույթներից մեկը հնչել էր մեկ ամիս առաջ՝ թաղման արարողության ժամանակ: Դրան հետեւել էր Արեւմտյան Աֆրիկայում տեղի ունեցող մշակութային իրադարձություններին նրա մասնակցությունը, այն դեպքում, երբ նախագահը չէր թույլատրել նրան դուրս գալ երկրից: Նրա բացակայության ժամանակ 40 ոստիկաններ խուզարկություն էին ներարկել նրա տունն ու գրասենյակը՝ ապացույցներ փնտրելով կառավարության բնակարանային ծրագրերը տապալելու նրա ենթադրյալ մտադրությունների մասին: [illegible] կային նաեւ, որ նա զբաղվում է «ստվերային բիզնեսի» գործարքներով:

«Նման որոշումը կայացնելով մենք պաշտպանել կառավարության շահերը եւ կարգ ու կանոն հաստատել ղեկավար պաշտոնյաների բարձրագույն շարքերում», մամուլի ասուլիսի ժամանակ ցավ արտահայտելով ասել է նախագահը:

Տիկ. Մանդելան այնուամենայնիվ կշարունակի պահպանել Աֆրիկյան ազգային համագումարից երկրի խորհրդարանի անդամի եւ այդ համագումարի կանանց լիգայի նախագահի իր պաշտոնները: Թերթը նշում է, որ չնայած կառավարության դեմ նրա ունեցած դիրքորոշումը պաշտոնապես էր գտել բնակչության

աղքատ խավի մոտ, նրա պաշտոնից հեռացման լուրը հավանության է արժանացել երկրի քաղաքական ամենալայն շրջանակների՝ ինչպես ձախակողմյան Աֆրիկյան ազգային համագումարի, կոմունիստական կուսակցության, Հարավ Աֆրիկյան արհմիության կազմակերպության, այնպես էլ աջակողմյան ազգային կուսակցության, Ազատության [illegible] եւ Դեմոկրատական կուսակցության կողմից:

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Օրակարգում Թուրքիա-Հայաստան հարաբերություններն են. Մեր հայերը

Այս նյութով սկսում ենք «Թուրքական մամուլը Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների մասին» նոր խորագիրը: Առաջիկայում մենք կփորձենք ներկայացնել նույն թեմային կապված հարաբերությունների հետագա ընթացքից եւ փաստական նյութերի առկայությունից:

Թուրքիայում բարոնիտ, երաժշտության եւ ճարտարապետության զարգացմանը մեծ նպաստ են ներդրել հայերը: Թուրքական օպերայի անմոռաց անուններից են Հակոբ Թոփալը, Պետրոս Կույումջյանը, Գեւորգ Բոյաջյանը, Նուբար Բայվերյանը եւ Նուրան Ռուբանը: Այսօր էլ Ստամբուլի օպերայի առաջատար երգիչ մեներգիչները՝ Ժակլին Չարֆչին, Սեւան Շենջանը եւ Ալիս Մանուկյանը հայեր են: Ստամբուլի լավագույն պալատների եւ դղյակների ճարտարապետները նույնպես հայեր են եղել:

Թե օսմանյան, թե հանրապետական շրջաններում երկրի լավագույն դերձակները, ոսկերիչները եւ կոշկակարները նրանք են եղել: Միայն թե նրանց մեջ քիչ են խոշոր գործարարները: Նրանց են պատկանում միայն հայտնի ֆիրմաներ «jumbo»-ն, «karper»-ը եւ «Ar yildiz»-ը:

Հայերի ժառանգական մասնագիտություններից է նաեւ բժշկությունը: Օսմանյան պալատի լավագույն բժիշկները նրանք են եղել, իսկ երկրի հնագույն առողջապահական հաստատություններից Սուրբ Հակոբ եւ Սուրբ Փրկիչ հիվանդանոցները [illegible] հիմնադրվել է 1832 թ. սուլթան Մահմուդ II-ի հրովարտակով: Նույնպես հայերին են պատկանում:

Սուրբ Փրկիչ հիվանդանոցի գլխավոր բժիշկ Արամ Չաքրի վկայությամբ, կիսով չափ սպասարկում է նաեւ քաղաքաշի մուսուլմաններին: Այն մինչեւ 1960 թ. օգտվել է պետական հովանավորչությունից եւ իր գոյությունը պահպանել է համայնքի նվիրատվությունների եւ կտակվածքներից ստացվող եկամուտների հաշվին: Իսկ այսօր ստիպված ապավինել է վճարովի սպասարկման: Թեեւ սակագները շատ ավելի ցածր են, քան մասնավոր հիվանդանոցներում, եւ չքավորներից բուժման վարձ չեն վերցնում:

Իր պաշտոնական շենքով, կանաչ պարտեզով, կոկիկ հագնված անձնակազմով եւ մաքրությունից փայլող միջանցքներով Սուրբ Փրկիչ հիվանդանոցը տարբերվում է կնոջի մեջ կորած պետական հիվանդանոցներից:

Գլխավոր վիրաբույժ Մելքոն Բալջըն պատմում է. «Մենք Թուրքիայի քաղաքացիներ ենք, ինչ այն ժամանակ, երբ պետք է հարկեր վճարել, բանակում ծառայել, մեկ էլ ընտրությունների նախօրյակին: Ես ծնվել եմ Յոզղաթում, որի կարոտը միշտ ինձ հետ է: Ինչպես կարող է Բոլղարիայից եկած թուրք զաղթականը այս հողը սիրել հայու չափ... Ես այստեղ եմ ծնվել, Գերմանիայում փաստաբանած փողերս այստեղ եմ զոհ ծախսել, բայց պետությունն ինձ իր քաղաքացին չի համարում: Ուսում եմ ստացել, բժիշկ եմ դարձել, բայց իմ ջանքերի, այլ ոչ թե պետության տված իրավունքի շնորհիվ: Չէ՞ որ բուրերն էլ Ամերիկայում կամ Գերմանիայում սովորում եւ բժիշկ են դառնում, այնտեղ էլ մնում եւ աշխատում են: Ուրեմն դա մեզ հայերիս վերեւից շնորհված ինչ-որ խրախուսանք չէ»:

... Բանակում նրանք կարող են ծառայել միայն որպես շարքայիններ եւ ոչ ավելին: Նրանց առջեւ փակ են նաեւ պետական աշխատանքի դռները: 1923 թ.-ից հետո չգրված մի օրենքով նրանց արգելվել է պետական ապարատում բարձր պաշտոններ զբաղեցնել: Ազգային փոքրամասնությունների առջեւ փակ են նաեւ այնպիսի ռազմավարական հիմնարկների դռները, ինչպիսին է արտաքին գործերի նախարարությունը: Երկ պետության աչքում նրանք հավատարիմ գործակալներ չեն, այն դեպքում ստացվում է թույլատրվածը այլ մի պաշտոն, ի տարբերություն Օսմանյան կայսրության, Թուրքիայի Հանրապետությունը քաղաքացիների ռազմավարական նշանակության պաշտոններին նշանակելու [illegible] գտնում է մեկ չափանիշ նրանք պետք է անպայման մուսուլման լինեն...

Բուրան Ցոզեր

«Չումհուրիեթ», 11 [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Ժամանակը» երիցագույն հայկական օրաթերթն է այսօր աշխարհում

Հարցազրույց Պոլսում լույս տեսնող «Ժամանակ» օրաթերթի լրագրող Արա Քոչունյանի հետ

Պոլսում 1908-ից ի վեր, բացի կիրակի օրվանից ամեն օր լույս տեսնող «Ժամանակ» քաղաքական օրաթերթը հիմնել են Միսաք եւ Սարգիս Քոչունյան եղբայրները եւ այս պահին աշխարհի երիցագույն հայկական օրաթերթն է: Ընտանիքի թերթ է. այսօր թերթի արտոնատերն է Սարգիս Քոչունյանը, հրատարակության տնօրինությունն կինն է՝ Նարդա Քոչունյանը, խմբագրական լուրջ աշխատանքով աչքի է ընկնում Երվանդ Գոբելյանը, իսկ թերթի էջերում Ա. Ք. ստորագրող հոդվածագիրը նրանց որդին է: Կաթողիկոսական ընտրությունների առիթով պոլսահայ համայնքի իր գործընկերոջ՝ «Մարմարա» օրաթերթի գլխավոր խմբագրի տեղակալ Մաքրուհի Գ. Հակոբյանի հետ նա այժմ Երեւանում է եւ մեկնելուց առաջ հարցազրույց տվեց «Ազգին»:

– Դու առաջին անգամ ես հայրենիքում, այն էլ գործուղված ես կարեւոր մի շրջան ես բերում լուսաբանելու: Գո՞հ ես աշխատանքից:

– Հայրենիքից ջերմ ու տպավորիչ զգացումներով պիտի բաժանվեմ: Ինչ վերաբերում է Ազգային-եկեղեցական ժողովի նիստերի, նորընտիր Վեհափառի ընտրության առթիվ գործուղվել էի, գոհ եմ, որովհետեւ տեղեկացվել եմ, թե իմ պատրաստած լուրերը ժամանակին զետեղվել են մեր թերթում եւ հետաքրքրություն շարժել: Դժգոհ եմ, որ չկարողացա լուսանկարել մի քանի կարեւոր պահեր (Նախագահի այցելությունը Վեհափառին, Նախագահի ելույթի պահին): Թուրքիայում վարժված եմ եւ կարող եմ երկրի կարեւորագույն վերաբերում է համայնքային պաշտոնակից, քաղաքական-հասարակական «Մարմարա» օրաթերթին, ա-յա գաղափարական, սկզբունքային մրցակցություն չի ընդգծվում:

– «Ժամանակին» հետեւելով կարո՞ղ եմ գաղափար կազմել օրվա կարեւորագույն անցուդարձի մասին:

– Կարծում եմ: Ուշադրության մեծ բաժինը հատկացնում ենք Հայաստանին, նրա զարգացումներին: Հայրենիքի մասին լուրեր առնում ենք արժանահավատ աղբյուրներից (Հայաստանից թերթեր չենք ստանում փոստի ուշացման պատճառով), հեռատեսիլով, հեռախոսով, համակարգիչներով: Քաղաքական անցուդարձի մասին տեղեկանում ենք հեռուստատեսային ժամանակի կայան-յին լուրերը), այսօր չպետք գոհանա իր համայնքային 2 թերթով: Իր ապրած երկրի մասին ավելի ամբողջական կարծիք կազմելու համար նա պետք է կարդա նաեւ տեղական թուրքալեզու մամուլը:

– **Ճնշումներ, գաղափարական արգելքներ շա՞տ են լինում, թե դուք ներսի ձեր գրաքննիչը արթուն հոդվածներ եք գրում:**

– Մեր թերթը, որքան գիտեմ, Թուրքիայում հրատարակվող մամուլից տարբեր, առանձնահատուկ գրաքննություն չի անցնում: Ազատ եւ համարձակ կարող ենք գրել ինչի մասին ուզում ենք, անշուշտ, հավասարակշռություն պահպանելով:

– **Ապրիլի 24-ը մոտենում է, հոդվածներ պիտի լինե՞ն:**

– Մեր ամենից շատ ընթերցողու-դեմքերին ի մոտ լուսանկարել:

– **Պատմիր «Ժամանակի» մասին. քանի՞ աշխատակից ունի, որքա՞ն է տպաքանակը, նույն համայնքի մյուս թերթի՝ «Մարմարայի» հետ մրցակցություն ունի՞:**

– «Ժամանակը» հրատարակվում է 12-13 հոգուց բաղկացած անձնակազմը, որը օրաթերթի՝ ինչպես խմբագրական, այնպես էլ տեխնիկական աշխատանքն է հոգում: Լրագրողները 2-3 հոգի են եւ նրանց նեղ մասնագիտացման հնարավորությունը մեծ չէ: «Ազգն» ու մեր թերթը նույն ծավալն ունեն, բայց աշխատակազմի թվաքանակը խիստ է տարբերվում: Ներկայիս տպաքանակը 1000-1500-ի միջեւ է տատանվում: Պապս թերթի 62-63 տարվա խմբագիր եղած ընթացքին պատմում է, որ մի ժամանակ տպաքանակը մինչեւ 10 հազար հասել է: Ստամբուլից մեկնող շոգենավերն ու նավերը առանց «Ժամանակի» ճամփա չեն ընկել: Այսօր Անատոլիի մեջ այլեւս հայ չլինելու պատճառով մեր ընթերցողների թվի նվազումը տպաքանակի նվազմամբ է հաստատվում: Ինչ ներից: Ասեմ նաեւ, որ մեր պաշտոնակից թուրքալեզու մամուլից 7-8-9 ժամ հետո ենք լույս տեսնում, հետեւաբար բաց չենք թողնում նրանցից օգտվելու հնարավորությունը:

– **Օրեցօր [illegible] թիվն ավելացող պոլսահայ համայնքը սպառո՞ւմ է ձեր թերթին, թե՞ թուրքալեզու մամուլն է նախընտրում:**

– Մեր թերթի նպատակը հայապահպանումն է: Թուրքիայի ընդհանուր խճանկարում աշխատում ենք հայկական մեր հետքերը ամուր պահել: Պոլսում կա ավելի քան 30 գործող եկեղեցի, Անատոլիում 4-5, ունենք համայնքային վարժարաններ, սանուց միություններ, 2 մարզամշակութային ակումբ, 2 օրաթերթ, ասել է, թե բավական կենսունակ գաղութ: Մեր թերթը, լինելով 60-90 հազարանոց համայնքի թերթ, արձագանք է գտնում նույնիսկ ոչ հայախոսների շրջանում (մեր էջերում զետեղված լուրերը հաճախ թերթերում տարածվում են): Իրատես լինելով ասեմ, որ Թուրքիայում ապրող հայն (որին մեր թերթում առաջին հերթին հետաքրքրում են համայնքա-թյուն ցույց տված նյութերից մեկն է: Անշուշտ, այդ օրերի դեպքերի զարգացումից հետո պիտի որոշենք լուրեր տալու ուղին: Թուրքական մամուլում էլ արձագանք կգտնեն այդ օրերի դեպքերը:

– **«Ազգի» մասին կարծիքդ:**

– Մասնագիտական տեսակետից «Ազգը» լայն հորիզոնի թերթ է: Դեպքերին [illegible] մերձեցում ցույց տալու հասունությամբ տարբերվում է, աչքի է ընկնում խիստ արդիական ու ժամանակակից մտածողությամբ:

– **Ինչո՞ւ հոդվածներիդ տակ անունդ ամբողջությամբ երբեք չես ստորագրում: Վախենո՞ւմ ես:**

– Ոչ, չեմ վախենում, պարզապես այդպես ավելի համեստ է թվում:

– **Երբեւէ գրե՞լ ես որեւէ հոդված, որից հետո վախեցել ես՝ թե որ ծեծեն:**

– Իմ լրագրական ոճը հարձակողական չէ: Ես ի մասնավորի լուրեր եմ գրում: Հոդված գրելիս խնդրին մոտենում եմ բազմակողմանի, կասեի՝ շրջահայաց եմ:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Վ. Թեքեյանի հիշատակի երեկո Կարբիի վարժարանում

Ապրիլի 8-ին Կարբիի Թեքեյան վարժարանի հյուրերն էին Կանադայի «Արմենոռամա» հեռուստաժամի տնօրեն, հասարակական գործիչ, բեմադրիչ, դերասան Պերճ Ֆազլյանը, «Ապագա» թերթի աշխատակից, Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու խորհրդի ատենապետ, կաթողիկոսական ընտրությունների պատգամավոր Վահե Քեբրյանը, Լոս Անջելեսի «Արմինյըն օբզըրվըր» թերթի խմբագիր, Լոս Անջելեսի Թեքեյան վարժարանի փոխատենապետ Օշին Քեշիշյանը, Նյու Ջերսիից գիտնական Ներսես Ինկիլիզյանը, որը Նյու Յորքում ԹՄՄ-ի հիմնադիրն է եւ ատենապետը, այժմ ձայնագրում է Հայոց ցեղասպանությանը վերաբերող փաստերը, ԱՄՆ-ում Ղարաբաղի դեսպան Արտեմ Հարությունյանը, Քրիստոնեական ծաղկաքաղային միության տնօրեն Լեւոն Բարդակջյանը տիկնոջ հետ, լուսավորության նախարարության ներկայացուցիչ Արամ Արսենյանը, ԹՄՄ-ի կրթության բաժնի պատասխանատու Անահիտ Հարությունյանը, ԹՄՄ-ի լրատվության բաժնի պատասխանատու, «Արմենոռամա» հեռուստաժամի մեկնաբան եւ ռեժիսոր Մարիետա Մակարյանը, օպերատոր Նորայր Թադեւոսյանը, կոնսերվատորիայի դասախոսներ տեր եւ տիկին Կիրակոսյանները:

Հյուրերը Թեքեյան վարժարանի բակում տնկեցին մրգատու ծառեր, վարժարանի տնօրեն Արսեն Օհանյանի ուղեկցությամբ հանդիպեցին վարժարանի ուսուցչական կոլեկտիվի հետ: Այնուհետեւ փոխադարձ առաջարկներ եղան դասագրքերի փոխանակման, վարժարանների աշակերտների փոխայցելությունների մասին: Հյուրերն այցելեցին Ռիտա եւ Վարդգես Պալյանների, Զաբել եւ Ջոն Արանոսյանների կողմից վերանորոգված դասասենյակները՝ հարուստ համակարգչային սարքերով: Հյուրերի պատվին կազմակերպվել էր գրական-երաժշտական համերգ-կոմպոզիցիա՝ նվիրված Վահան Թեքեյանի մահվան 50-րդ տարեդարձին:

Ընթերցվեցին բանաստեղծի լավագույն էջերից, վարժարանի երգչախմբի կատարմամբ հնչեցին Ս. Եկմալյանի եւ Ռ. Ամիրխանյանի ստեղծագործություններից, Ա. Տիգրանյանի «Անուշ» օպերայից հատվածներ: Իսկ ԱՄՆ-ում Ղարաբաղի դեսպան Արտեմ Հարությունյանն իր բանաստեղծական ողջույնը հղեց հավաքվածներին:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԹԵՈԴՈՍԻԱ

Բարսեղ Թուղլաջյանը Այվազովսկու հայրենիքին հյուր

Պոլսահայ երեւելի լեզվաբան, պատմաբան, գրող, թարգմանիչ, պրոֆ. Բարսեղ Թուղլաջյանը, հատուկ հրավեր ստացած լինելով Թեոդոսիայի ծովանկարիչ Այվազովսկու անվան հիմնարկի նախագահության կողմից, մարտի 24-ին ուղեւորվել է Թեոդոսիա, իսկ 27-ին հիշյալ թանգարանի հանդիսասրահում շահեկան հարցազրույց է տվել ի ներկայություն քաղաքի նահանգապետ ու քաղաքապետ Անատոլի Մախմինենկոյի, թանգարանի տնօրեն Տատյանա Տրուտենկովայի, Թեոդոսիայում հրատարակվող «Ֆեոդոսիյսկայա պալիտրա» ամսաթերթի, «Ֆեոդոսիկի ալբոմ» շաբաթաթերթի, Սիմֆերոպոլում հրատարակվող «Մասեաց աղավնի» շաբաթաթերթի եւ «Արմինյըն [illegible]» թերթի խմբագիրների հետ: Իսկ նույն օրը Ղրիմի հեռուստատեսության հայկական խմբագրությունը պրն. Թուղլաջյանին հրավիրել է ստուդիա եւ նրա կյանքի, գործունեության, Այվազովսկու հանդեպ ցուցաբերած հետաքրքրության մասին հաղորդում տվել եթեր: Հայտնի է, որ 1983-ին Պոլսում Թուղլաջյանը հրատարակել է «Այվազովսկին Թուրքիայում» խորագրով ուսումնասիրությունը: Ամենայն հայոց կաթողիկոսի ձեռնադրման արարողության առիթով Երեւանում գտնվող պրն. Թուղլաջյանի հետ «Ազգը» հարցազրույց է պատրաստել, որը կներկայացվի շուտով:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Մարկեսն ավարտում է իր նոր վեպը

Գաբրիել Գարսիա Մարկեսը չի սիրում հարցազրույցներ տալ իր գրքերի, մանավանդ դեռ չհրատարակվածների շուրջը: Ծայրահեղ դեպքում նա համաձայնում է պատմել իր նոր վեպի բնույթի մասին: Այժմ էլ, գտնվելով Իսպանիայում, նա «[illegible]» խոստովանեց, որ իր նոր գիրքը կոչվելու է «Հաղորդում մի առեւանգման մասին», եւ այնտեղ խոսվելու է պատանդների ու դրանց առեւտրականների մասին:

Սյուժեի հիմքը իրական փաստական պատմություն է: Մեդելինի կարտելի թմրագործամոլների կողմից Կոլումբիայում հայտնի մի հարուստ անձնավորության առեւանգումը: Իր օգնական մի խումբ բարեկամների հետ համատեղ վիթխարի հետազոտական աշխատանք կատարած գրողի հետեւությունները չեն համընկնում պաշտոնական դատական հանձնախմբի հետեւություններին:

Վեպում գործող անձանց մեջ կան Կոլումբիայի կյանքի իրական անձինք՝ մաֆիական կարտելի պարագլուխ Պաբլո Էսկոբարը, դատավորներ, քաղաքական գործիչներ, գործարարներ: Ու թեեւ հեղինակը հիշեցնում է, որ արդեն «փաստորեն գրված է 700 էջ», ինքը վեպն ավարտված չի համարում. հանրահայտ են Մարկեսի խստապահանջությունը եւ «արտագրելու գրքեր տոլստոյական կիրքը»: Ավելին, նա դժվարանում է ստույգ սահմանել նաեւ այդ գրքի ժանրը. կամ ռեպորտաժ է, կամ վեպ:

ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹՅՈՒՆ-1700

Լույս է տեսել «Աստվածաշունչը եւ մենք» գիրքը

Պատմությունը դառը կատակներ սիրում է: Հայ ժողովուրդը դեռեւս 5-րդ դարում Աստվածաշունչը կարդում էր մայրենի լեզվով Սահակ Պարթեւի, Մեսրոպ Մաշտոցի ու նրանց աշակերտների հայերեն անգերազանցելի թարգմանությամբ, որ հայտնի է «Թարգմանությունների թագուհի» գնահատությամբ: «Խորհրդային» կոչված 70-ամյա շրջանում, շատ ժողովուրդների հետ հայ ժողովուրդն էլ զրկվեց Աստվածաշունչ ունենալու եւ կարդալու հնարավորությունից:

Ուրախությամբ կարելի է ասել, որ ներկայումս գրեթե ամեն հայ ընտանիք Աստվածաշունչ ունի, առավել եւս զանազան նաեւ կրոնագիտական, աստվածաբանական գրքեր, որոնք օգնում են Սուրբ Գիրքը հասկանալ: Երեք տարի առաջ Հայաստանի ռադիոյով պարբերաբար հնչում էին բանաստեղծ, հայագիտական մի քանի արժեքավոր գրքերի հեղինակ Լեւոն Միրիջանյանի «Կրոնը դաստիարակություն է» եւ «Աստվածաշունչը եւ մենք» հաղորդաշարերը: Այժմ դրանց նյութերը համադրված եւ որպես կրոնադաստիարակչական ուսումնասիրություններ ընթերցողին են ներկայացված «Աստվածաշունչը եւ մենք» առանձին գրքով: Այն լույս է ընծայել «Հայ դպրություն» ընկերությունը:

Գրքում Աստվածաշունչը դիտարկվում է իբրեւ պատմագիտական հուշարձան, որտեղ նկարագրված անձնավորությունները պատմական դեմքեր են: Միրիջանյանը մանրամասն վերլուծել եւ արժեւորել է հայ ժողովրդի հնագույն անցյալին վերաբերող Աստվածաշնչում պահպանված ու այսօր մասամբ չմոռացված, մասամբ արհամարհված բոլոր տեղեկությունները ու տվյալները: Մի առանձին գլուխ կոչվում է «Հիսուսը եւ հայ իրականությունը»:

Գրքի բազմաթիվ էջեր լուսաբանում են Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու համազգային դաստիարակչական դերն ու նշանակությունը անցյալում եւ ներկայում:

Գիրքը նվիրված է Հայաստանում քրիստոնեության հաստատման 1700-ամյակին:

ՎԵՐՈՆԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Պավարոտին ոչ միայն երգում է, այլեւ... բուրում

Շուտով Լուչիանո Պավարոտիի երկրպագուները ուրախանալու նոր առիթ կունենան՝ օպերային աստղի «բույրը» ձեռք բերելով: Բանն այն է, որ աշխարհի ամենից նշանավոր տենորը իտալական

«Ցուրկոսմետի» ընկերության միջոցով արտադրություն կիջեցնի օծանելիք (լոսյոն)՝ տղամարդկանց համար: Իսկ տարեվերջին կերեւան նրա կանանց գեղահարդարանքի հավաքածուներն ու օծանելիքները: Ինչպես տեղեկացնում է գովազդը, Պավարոտին նախապատվությունն է տալիս «էրոտիկ գեղահարդարանքին»:

ENGLISH LESSONS
EXPRESS-METHOD
by ILONA DAVIDOVA
ՈՒԶՈՒ՞Մ ԵՔ ԽՈՍԵԼ ԱՆԳԼԵՐԵՆ
Դուք անպայման կհաճախեք դասընթացներին, եթե ծանոթանաք մեր պայմաններին:
Զանգահարեք՝ 58-97-09, 58-24-37, 44-36-14
Մ. Երիտասարդական, Կորյունի 19ա, 801 սենյակ
«ՖԱԿՏՈՐԻԱԼ» ՄՏԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԵՎՐՈՊԱ-96

Հայաստան-Իտալիա խաղին ընդառաջ

«Առանց ձեռքերի մարդը»

Հայաստանի հավաքականի մրցակիցների ճամբարում

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍԻՐՅԱՆ,
Վալենսիա, Իսպանիա

Ֆուտբոլասերները մեծ անհամբերությամբ են սպասում ապրիլի 26-ին Երևանում կայանալիք Եվրոպայի առաջնության ընտրական փուլի 2-րդ խմբի մրցաշարի Հայաստան-Իտալիա հանդիպմանը և ամեն մի նորություն անհայտ մրցակցի մասին, բնականաբար, ուշադրության է արժանի: Այսօր խոսքը գնում է «Բարսելոնի» և Իսպանիայի հավաքականի 2-րդ դարպասապահ Կառլոս Բուսկետսի մասին: Վերջինիս ֆուտբոլասերները կնքել են «առանց ձեռքերի մարդը» մականունով: Պատճառն այն է, որ Բուսկետսը անհաջող է հանդես գալիս Իսպանիայի առաջնությունում: Երբ անցյալ տարի «Բարսելոնի» և Իսպանիայի հավաքականի անփոխարինելի դարպասապահ Անդոնի Սուբիսարետան ճանապարհները հավանեց լքել «Բարսելոնը» և տեղափոխվեց «Վալենսիա», խորացավ ամեն մի ֆուտբոլասեր վստահ էր, որ երկրի չեմպիոնի կազմում Սուբիսարետայի կփոխարինի ժուլեն Լոպեսեգին, որը ԱՄՆ-ի աշխարհի առաջնությունում Իսպանիայի հավաքականի 2-րդ դարպասապահն էր: Մեծամասնությունը համոզված էր, որ Լոպեսեգին, որը «Լոգրոնեսից» տեղափոխվել էր «Բարսելոն», թիմի մյուս դարպասապահին Կառլոս Բուսկետսին կստիպի երկար ժամանակ նստել պահեստայինների նստարանին: Բայց

«Բարսելոնի» փորձառու մարզիչ Յոհան Կրոյիֆը, որը մեծ աստղեր է, երկու դարպասապահներին դրեց մի մեծ մրցապայքարի մեջ, ասելով, որ միայն ուժեղագույնը տեղ կունե-

Դարպասապահ Կառլոս Բուսկետսը

նա թիմում: Բայց, երբ Բուսկետսը մարզադաշտում ավելի թույլ է, քան Լոպեսեգին, ապա ուրիշ երկու առավելություններ ունի: Առաջինն այն է, որ նա բնիկ կատալոնացի է («Բարսելոնը» Կատալոնիայի մայրաքաղաքն է) և ավելի մեծ ժողովրդականություն է վայելում: Երկրորդն այն է, որ Բուսկետսը մի խաղից հետո օրվա հավելավճարի կեսը տվել էր փոխդարպասապահին, որը չէր մասնակցել այդ խաղին: Մարդասիրական այս արարքը մեծապես ազդել էր Յոհան Կրոյիֆի վրա, առավել ևս, որ այդ անբախտ դարպասապահը Կրոյիֆի փեսան էր: Այսպես, Կառլոս Բուսկետսը լինելով ավելի թույլ դարպասապահ, քան Լոպեսեգին, միաժամանակ ավելի բարձր է թիմի ղեկավարների և կատալոնացիների աչքերում: Երբ Լոպեսեգին «Բարսելոնում» ունեցած մի քանի ելույթներից հետո տառապում էր թևակի ցավերից և ստիպված էր չխաղալ, Կառլոս Բուսկետսի ճանապարհը դեպի դարպաս ամբողջովին բացվեց: Բայց շուտով Բուսկետսը սկսեց բաց թողնել «հիմար» գնդակներ, և ժողովուրդը նրան տվեց «առանց ձեռքերի մարդը» մականունը: Բուսկետսը «Բարսելոնի» կազմում անհաջող խաղաց Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի «Գյոթեբորգի» հետ խաղում: Իսպանական հեռուստաալիքներից մեկի հայտարարում հաճախ ծաղրում են Բուսկետսին: «Արդեն վարժվել եմ նման խոսքերին», ասում է Կառլոս Բուսկետսը: Սակայն մեր ցանկությունն է, որ նա Երևանում պաշտպանի Իտալիայի հավաքականի դարպասը: Միգուցե նրա ներքական կոպիտ վրիպումները հաջողություն բերեն Հայաստանի թիմին:

ՇԱԽՄԱՏ

Խաղասախսակների մոտ հերթափոխն է

Երևանի Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատիստի կենտրոնական տանն ավարտվեցին տարբեր տարիքային խմբերի Հայաստանի տղաների և աղջիկների առաջնությունները: Պատանիները պայքարը մղում էին տարիքային երեք խմբերում: Մինչև 18 տարեկանների մրցաշարում գերազանց հանդես եկավ երևանցի Կարեն Ասրյանը, որի 15-ամյակը կլրանա ապրիլի 24-ին: Տաղանդավոր պատանին 9 հնարավորից վաստակեց 7.5 միավոր և կես միավորով առաջ անցավ 2-րդ տեղը գրաված 17-ամյա Վիգեն Միրումյանից, որը մայիսին մասնակցելու է Անկարայում կայանալիք աշխարհի առաջնության փնջային մրցաշարին: 3-րդ տեղը գրավեց Անդրանիկ Մաթիկոզյանը, որը վաստակեց 6.5 միավոր:

Ինչպես տեղեկանում ենք Անարի մարզական ժամալենից, Կարեն Ասրյանը 3-րդ անգամն է դառնում Հայաստանի պատանիների չեմպիոն: 1993 թ. և այժմ նա այդ տարիքին արժանացավ մինչև 18 տարեկանների մրցապայքարում: Անցյալ տարի Ասրյանն առաջինն էր 14 տարեկանների մեջ:

11-14 տարեկան շախմատիստների մրցաշարում 4 մասնակիցներ վաստակեցին 6.5-ական միավոր: Գործակիցների շնորհիվ առաջին տեղը գրավեց Վարուժան Հակոբյանը: 2-րդը Ռմիսրի Հարությունյանն էր:

Մինչև 10 տարեկան շախմատիստների չեմպիոնի կոչումը նվաճեց երևանցի Սերգեյ Մաղեսյանը, որը 9 հնարավորից վաստակեց 7.5 միավոր:

Աղջիկների մրցաշարում մրցակցությունից դուրս էր Արուսյակ Գրիգորյանը, որը 5-րդ անգամ նվաճեց Հայաստանի չեմպիոնուհու կոչումը: Նա վաստակեց 7.5 միավոր: Արուսյակ Գրիգորյանը Հայաստանի կանանց հավաքականի կազմում մասնակցել է անցյալ տարի Մոսկվայում տեղի ունեցած շախմատի համաշխարհային օլիմպիադային:

Աղջիկների մրցաշարում գործակիցներով 2-րդ տեղ գրավեց երևանցի Լիլիթ Մկրտչյանը: 10, 12, 14, 16, 18 տարեկանների մեջ առաջին երկու տեղ գրավածները իրավունք ստացան մասնակցել իրենց տարիքային խմբերի աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններին: Արգումների փակման ժամանակ նրանց հանձնվեցին մրցանակներ, որոնք սահմանել էր Երևանի ֆոնդային բորսան:

Այսօր դժվար է վստահորեն ասել, թե մեր պատանիներն ու աղջիկները կմասնակցեն աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններին: Ամեն ինչ կախված է, թե կգտնվե՞ն արդյոք հովանավորներ: Հույս ունենանք, որ հերթական ֆինանսական արգելքները կհաղթահարվեն:

Կարպովը մրցաշարի հաղթող

Մոնտե Կառլոյում տեղի ունեցող շախմատի սուպերմրցաշարի եզրափակիչ տուրից առաջ ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Անատոլի Կարպովն ապահովեց առաջին տեղը: Նախավերջին տուրում Կարպովը 1.5-0.5 հաշվով հաղթեց անգլիացի գրոսմայստեր Ջոն Նաննին: Մինչ այդ Կարպովը նույն հաշվով առավելություն էր հասել ֆրանսիացի էլիտար գրոսմայստեր Ժոել Լոթիեի նկատմամբ: Կարպովից 2 միավորով հետ է մնում դրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի առաջնության եզրափակիչ ... պետք ... հոլանդացի գրոսմայստեր Վլադիմիր Անանդը: Ուշագրավ է, որ 9-րդ տուրում Անանդը ոչ-ոքի 1-1 հաշվով ավարտեց հանդիպումն ամերիկացի Գատա Կամսկու հետ, որին վերջերս հաղթել էր աշխարհի առաջնության հավակնորդների եզրափակիչ մրցախաղում: Մոնտե Կառլոյի մրցաշարում 3-րդ տեղում է երիտասարդ գրոսմայստեր Վլադիմիր Կրամնիկը (Ռուսաստան): ■

ԽՃԱՆԿԱՐ

Շումախերը փրկվեց խեղդվելուց

«Ֆորմուլա-1-ի» աշխարհի անցյալ տարվա չեմպիոն գերմանացի Միխայել Շումախերն աշխարհի հերթական առաջնության առաջին երկու փուլից հետո զբաղեցնում է ընդհանուր հաշվարկով 5-րդ տեղը: Տեղեկացնենք, որ աշխարհի առաջնությունը բաղկացած է 17 փուլից: Շումախերը Բուենոս Այրեսում տեղի ունեցած Արգենտինայի «Մեծ մրցանակի» խաղարկությունում գրավեց 3-րդ տեղը: Հաջողությունն ուղեկցեց անգլիացի Հիլին: 2-րդ տեղը գրավեց ֆրանսիացի Ժան Ալեզին: «Ֆորմուլա-1-ի» աշխարհի հռչակավոր չեմպիոն Ալեն Պրոստի ասպարեզից հեռանալուց և աշխարհի նախկին չեմպիոն, բրազիլացի Այրտոն Սեննայի ողբերգական մահից հետո Շումախերը մրցակցությունից դուրս է մնացել և այսօր աշխարհում իրավացիորեն ուժեղագույնն է համարվում: Տաղանդավոր ավտոարշավորդն օրերս կարող էր նույնպես արկածի զոհ դառնալ: Բուենոս Այրեսի մեկնարկից առաջ նա իր սովորության համաձայն հանգիստն անցկացնում էր օվկիանոսում և ընկերոջ հետ ակվալանգով սուզվել էր ջրերի խորքը: Երբ նա ջրի երես դուրս եկավ, տեսավ, որ ալիքները նավակը տարել ու քշել հեռացրել են: Ծովափը հազիվ էր նշմարվում: Շումախերը, լողալով 15 կմ, հրաշքով փրկվել է:

Նավրատիլովան վերադառնում է

Մի քանի ամիս առաջ աշխարհահռչակ թենիսիստուհի Մարտինա Նավրատիլովան հայտարարել էր, որ հեռանում է մրցասպարեզներից: Սակայն վերջերս տեղեկացրեց, որ ընկերակցելով Ստեֆի Գրաֆի հետ, մասնակցելու է զուգախաղերի մրցումների: Ուշագրավ է, որ տարիներ շարունակ Նավրատիլովան և Գրաֆը մոլի հակառակորդներ էին, և 3 անգամ միմյանց դեմ խաղացել են «Ուիմբլդոնի» մրցաշարի եզրափակիչում:

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Արարատի» խոշոր հաշվով հաղթանակը

Հայաստանի Հանրապետության ֆուտբոլի անցումային մրցաշարի հերթական տուրում տեղի ունեցած 5 հանդիպումներից 3-ում արձանագրվեց ոչ-ոքի: Դա վկայում է այն մասին, որ գնալով պայքարը սրվում է: Միայն Երևանի «Արարատը», այն էլ արտագնա խաղում, կարողացավ խոշոր հաշվով առավելության հասնել մրցակցի նկատմամբ: «Արարատը» Աբովյանում 4-0 հաշվով հաղթեց «Կոտայքին»:

Հանրապետության չեմպիոն Գյումրիի «Շիրակը» հյուրընկալել էր Նոյեմբերյանի «Ագնավուրին»: Դաշտի տերերը երկու անպատասխան գնդակ ուղարկեցին մրցակցի դարպասը:

Անգիջում պայքարում անցավ ՀՄԸՄ-«Վան» հանդիպումը: Սկզբում հաջողության հասան «Վանի» ֆուտբոլիստները: Թվում էր, անակնկալ է հասունանում: Սակայն հանրապետության փոխչեմպիոնը մեծ ճիգերի գնով գրավելով մրցակցի դարպասը, կարողացավ փրկել խաղը: Արձանագրվեց ոչ-ոքի՝ 1-1: Համառ պայքարում անցավ նաև ՀՄՄ-«Ցեմենտ» հանդիպումը: Այստեղ հաշիվը չբացվեց՝ 0-0: Միմյանց դարպասները 2-ական գնդակ անցկացրին Գյումրիի «Արագածը» և Կոտայքի երկրորդ «Կոտայք-2» թիմը (2-2): «Զանգեզուր»-«Երազանք» հանդիպումը հետաձգվել է և կայանալու է ապրիլի 23-ին:

Առջևում հանրապետության գավաթի 4-րդ խաղարկության քառորդ եզրափակիչի պատասխան հանդիպումներն են: Հասկանալի մեծ հետաքրքրություն է առաջացնում ապրիլի 14-ին Գյումրիում կայանալիք «Շիրակի» և ՀՄԸՄ-ի հանդիպումը: Հիշեցնենք, որ առաջին խաղում, որը տեղի ունեցավ Արտաշատում, 2-1 հաշվով հաղթեց «Շիրակը»:

ՀՀ բարձրագույն խմբի անցումային մրցաշարի աղյուսակները ապրիլի 11-ի դրությամբ

1-ին ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շիրակ	4	4	0	0	13-1	12
2. Ցեմենտ	4	2	1	1	6-1	7
3. ՀՄՄ	4	2	1	1	4-4	7
4. Ագնավուր	4	2	0	2	4-6	6
5. Երազանք	3	0	0	3	0-6	0
6. Զանգեզուր	3	0	0	3	2-11	0

2-րդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արարատ	4	3	1	0	14-1	10
2. ՀՄԸՄ	4	1	3	0	12-2	6
3. Կոտայք	4	1	2	1	4-5	5
4. Արագած	4	1	2	1	6-14	5
5. Վան	4	1	1	2	9-6	4
6. Կոտայք-2	4	0	1	3	3-20	1

ԸՆԴՀԱՐՈՒՍ

Արաբներն իրար դեմ

Լիբանանը և Եգիպտոսը «եղբայր» արաբական երկրներ են: Բայց նրանց ոչ բոլոր հարաբերություններն են եղբայրական: Առաջին դեմքը չէ, որ Լիբանանում ֆուտբոլային խաղերի ժամանակ կրոնական, թե քաղաքական նկատառումներով խժդժություններ են լինում: Ձեր ուշադրությանը ներկայացվող նկարը մեկնաբանության կարիք չունի: Մնում է ավելացնել, որ այս նկարը կատարվել է վերջերս Բեյրութում տեղի ունեցած Լիբանան-Եգիպտոս ֆուտբոլային խաղից հետո: Հանդիպումն ավարտ-

վել է ոչ-ոքի՝ 1-1: Նման միջադեպերի համար զարմանալու ոչինչ չկա, քանի որ Լիբանանն այն երկիրն է, որտեղ զբեթե 20 տարի շարունակ «խոսում» են «Կալաշնիկովի» կրակոցները:

ATTIS
ԱՎԻԱՑԻՈՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՄՈՍԿՎԱ-ԵՐԵՎԱՆ
ԿԱՆՈՆԱՎՈՐ, ՄԱՐԴԱՏԱՐ ՉՎԵՐԹՆԵՐԻ ՏՈՄՍԵՐ
Չվերթն իրագործվում է «ԱԵՐՈՖԼՈՏ-Ռուսաստանյան միջազգային ավիաուղիներ»
Ռուսաստանյան ազգային ավիաընկերության
ԻԼ-62 միջազգային օդանավով
Թռիչքի օրերը՝ երկուշաբթի, չորեքշաբթի, ուրբաթ, կիրակի, ժամը 15.50
Սպասարկումը միջազգային չափանիշներով
Տնտեսական, բիզնես և առաջին կարգեր
"AeroMar" ֆիրմայի սնունդ
(այդ թվում սուրճ և տարբեր խմիչքներ)
Ձեր ցանկությամբ
ՏՈՄՍԵՐԻ 1. ԱՄՐԱԳՐՈՒՄ 2. ՊԱՏՎԻՐՈՒՄ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 3. ԱՌԱՔՈՒՄ ՊԱՏՎԻՐԱՏՈՒԻՆ
ԵՐԵՎԱՆ, ԱԲՈՎՅԱՆ-7
(Ռուսական դրամատիկական թատրոնի առանձնակում)
☎ 58-26-53, 56-49-78, 56-01-33

digitised by A.R.A.R.@

ARMENIAN AIRLINES

AJAX

Ա Յ Ա Ք Ս

«ԱՅԱՔՍ» ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ԱՎԻԱՏՈՄՍԵՐ
ԱՊՀ ԵՎ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ
ՑԱՆԿԱՑԱԾ ԵՐԿԻՐ:

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ Փ. 43, ՀԵՌ. (8852) 536944
ԵՐԵՎԱՆ, ԿՈՄԻՏԱՍԻ Փ. 49
ՀԵՌ. (8852) 234700, 230719 ՖԱՔՍ (8852) 282951

ԹՌԻՉՔՆԵՐ՝ ԲՈԼՈՐ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ

«ՀԱՅՍՆՈՒՆԴ»

բաժնետիրական առեւտրային բանկի ամփոփ հաշվեկշիռ առ 01.01.95 թ.

ԱԿՏԻՎ	Հազ. դրամ գումարը	ՊԱՍԻՎ	Հազ. դրամ գումարը
1. Դրամական միջոցներ	15819	1. Կանոնադիր կապիտալ	24444
այդ թվում տարադրամով	7865	2. Պահուստային ֆոնդ	2624
2. Հաշիվներ թղթակից բանկերում	10630	3. Այլ ֆոնդեր	4270
այդ թվում տարադրամով	5145	4. Հաճախորդների հաշվարկային, ընթացիկ եւ այլ հաշիվներում եղած միջոցներ	7434
3. Վարկային ներդրումներ	119693	այդ թվում տարադրամով	4
այդ թվում տարադրամով	44663	5. Թղթակից բանկերի հաշիվներ	48
4. Միջոցներ վարկային ռեսուրսների կարգավորման ֆոնդում	-	6. Կազմակերպությունների, ձեռնարկությունների դեպոզիտներ	15374
5. Այլ բանկերին տրված վարկեր	1203	7. Քաղաքացիների ավանդներ	75077
այդ թվում տարադրամով	-	այդ թվում տարադրամով	59268
6. Հաշվարկներ բանկի մասնաճյուղերի միջեւ	-	8. Հաշվարկներ բանկի մասնաճյուղերի միջեւ	-
7. Շենքեր, կառույցներ, այլ հիմնական ֆոնդեր եւ ծախսեր	2676	9. Այլ բանկերից ստացված վարկեր	20000
8. Շահույթի հաշվին օտարացված միջոցներ	11812	10. Այլ պասիվներ	14860
9. Այլ ակտիվներ	14110	11. Շահույթ	11812
10. Վնաս	-		
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	175943	ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	175943

Հաշվարկ
Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված բանկերի գործունեության կարգավորման տնտեսական ցուցանիշների

Ցուցանիշների անվանումը	Սահմանված տնտեսական նորմատիվի մեծությունը	Տնտեսական նորմատիվի փաստացի մեծությունը
1. Բանկի սեփական միջոցների եւ ակտիվների գումարի միջեւ սահմանային հարաբերակցությունը	Նվազագույն թույլատրելի մեծությունը 1:25	0,4
2. Բանկի սեփական միջոցների եւ նրա պարտավորությունների հարաբերակցությունը	Առավելագույն թույլատրելի մեծությունը 1:12	0,3
3. Բանկի իրացվելի ակտիվների գումարի եւ ցպահանջ հաշիվների գծով նրա պարտավորությունների հարաբերակցությունը	Առավելագույն թույլատրելի մեծությունը 1:5	7,3
4. Մեկ փոխառուի ռիսկի առավելագույն չափը	Առավելագույն թույլատրելի մեծությունը 0,5	0,16
5. Ընկերության կողմից ներդրված գումարների եւ բանկի սեփական միջոցների միջեւ սահմանային հարաբերակցությունը	Առավելագույն թույլատրելի մեծությունը 8:1	1,9

Հաշվետվություն
Շահույթի օգտագործման մասին առ 01.01.95 թ.

Հոդվածների անվանումը	Հազ. դրամ Գումարը
1. Շահույթի ընդհանուր գումարը	11812
2. Վճարված է հարկեր	3987
3. Բաշխված է փայատերերի (բաժնետերերի) միջեւ շահաբաժին	4000
4. Ուղղվել է բանկի սեփական միջոցների ավելացմանը (ֆոնդեր)	3825
5. Շահույթն օգտագործվել է այլ ուղղություններով	-

Հաշվետվություն
Եկամուտների եւ ծախսերի վերաբերյալ առ 01.01. 95 թ.

Հոդվածների անվանումը	Հազ. դրամ Գումարը
1. Բանկի եկամուտներ	94569
2. Բանկի ծախսեր	82390
3. Վնասների հաշվին դուրս գրված գումարներ	367
4. Շահույթ	11812
5. Վնաս	

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

■ Խանութ, 9 հարկանի շենքի 1-ին հարկում: Ընդհանուր մակերեսը 302 քմ., Նորքի 9-րդ զանգվածում:

■ Երկհարկանի սեփական տուն, Նորագյուղ: Ընդ. մակ. 286 քմ., հողամաս 1000 քմ., Է. Եղվարդ:

■ 1 հարկանի սեփական տուն, ընդ. մակ. 89 քմ., հողամաս 251 քմ., Շահումյան շրջան:

Տեղեկությունների համար զանգահարել. 56 43 21, 56 00 57

ՈՒՍԱՊՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արդշինբանկի նախագահի տղարդաթը հայտնում է բանկի բաժնետերերին, որ Արդշին բանկի բաժնետերերի ամենամյա ժողովը կկայանա ս. թ. ապրիլի 15-ին Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանի նիստերի դահլիճում, Բաղրամյան 40 հասցեով: Գրանցումը տեղի կունենա ժ. 10-ին, սկիզբը 11:30-ին: Ապրիլի 5-ից բաժնետերերը կարող են հրավիրատոմսեր ստանալ բանկի իրենց բաժանմունքներում: Ժողովի կազմակերպման հարցերով դիմել 56 71 39 հեռախոսահամարով:

ՍՓՅՈՒՌ

տեղեկատու

■ անվճար տեղեկություններ ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով.

■ պարբերաբար վերահրատարակվող *«Հայաստանի ձեռնարկությունների եւ կազմակերպությունների տեղեկագիրք»*.

■ գովազդի նոր եւ անհամար դրսեւորումներ միջոց *նոտատակային* գովազդ, այսինքն գովազդային տեքստի անմիջական հաղորդում ձեր պոտենցիալ պատվիրատուին:

Զանգահարել՝ 58 91 67, 58 13 51

ՈՎ ՓՆՏՐՈՒՄ Է, ՆԱ ԿԳՏՆԻ ՄԵՐ ՕԳՆՈՒԹՅԱՄԲ

COMPANY

«ԱՅՍԲԵՐԳ» ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է՝

ՀՈՒՄՔԻ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ

պայմանագրային առաքում
ԱՊՀ եւ արտասահմանյան երկրներից, կարճ ժամկետներում եւ ցանկացած քանակությամբ:

Երեւանի պահեստներից՝

Չեխական սանտեխնիկայի կոմպլեկտներ եւ մասեր:

Իտալական, ֆրանսիական եւ գերմանական շինանյութեր:

Ջերմամեկուսիչ եւ ծածկի նյութեր:

Ցանկացած չափսի եւ մակնիշի էլեկտրոդներ:

ԱՇԽԱՏԵՔ ՄԵԶ ՀԵՏ

Հասցեն:
Հանրապետության հր., Միությունների տուն, III հարկ, սեն. 32

Հեռախոսներ: 52-05-31, 56-06-33

Հեռ./Ֆաքս: 151-833 AT&T

Ե Վ Ա

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է ծեզ 1.5-2.5 ամսյա դասընթացների հետեւյալ մասնագիտությունների գծով

■ Համակարգչային ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա՝ հետեւյալ բաժիններում
- օպերատորական գործ (MS DOS, NORTON, WINDOWS, տեքստային եւ գրաֆիկական խմբագրիչներ)
- տվյալների բազաներ
- ծրագրավորման լեզուներ

■ անգլերեն լեզու

■ բանկային գործ եւ համակարգիչների կիրառումը բանկերում

■ հաշվապահության եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ

■ կոմերցիա եւ էտիկետ

■ մերուսն (մասսաժ)

Ավարտողներին տրվում են վկայականներ (սերտիֆիկատ) հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներով:

Ընդունելությունը՝ ամեն օր, ժ. 11:00-ից 17:00-ը, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից:

Հասցեն՝ Սարյան 4 (Մ. Սարյանի տուն-թանգարանի դիմաց)
Հեռ. 582122 (ժ. 11:00-ից 17:00-ը) 585871 (շուրջօրյա):

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA

Ճարտարագիտության, գործարարության, քաղաքագիտության մագիստրոսի կոչումներ

Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանը սկսում է 1995-1996 ուսումնական տարվա դիմորդների փաստաթղթերի ընդունումը: Ընդունելությունը կազմակերպվում է արդյունաբերական ճարտարագիտության, սեյսմիկ ճարտարագիտության, գործարար ղեկավարման եւ քաղաքագիտության մասնագիտությունների գծով: Դիմորդները պետք է ունենան համապատասխան ընդգրկման բարձրագույն կրթություն՝ մաթեմատիկա, տնտեսագիտություն, ճարտարագիտություն MBA աստիճանի համար. քաղաքացիական շինարարություն կամ մեխանիկա սեյսմիկ ճարտարագիտության M.Eng. աստիճանի համար. ճարտարագիտություն, մաթեմատիկա, մեխանիկա արդյունաբերական ճարտարագիտության M. Eng. աստիճանի համար. պատմություն, իրավագիտություն, լեզուներ կամ հասարակական գիտությունների այլ բնագավառներ քաղաքագիտության MA աստիճանի համար:

Անգլերեն լեզվի իմացությունը պարտադիր է:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն

- Դիպլոմի եւ ներդիրի օրինակներ իրենց դասընթացներով
- Երեք ընդգրկված նամակ, լրացված դիմումնագիր եւ ֆինանսական հնարավորությունների մասին տեղեկանք:

Փաստաթղթերի ընդունման համար կանխավճարով գրանցվել կարող է ԱՄՆ 5 դոլարին համարժեք գումար, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետը 1995 թ. ապրիլի 28-ն է: Դիմորդները 1995 թ. մայիսին կհանձնեն անգլերեն լեզվի կարողության քննություն:

Հիմնական ծրագրում վերջնական ընդունելությունը կկատարվի դիմորդի ներդրվի մեջին գնահատականի, նախապատրաստական փուլում դիմորդների հաջողությունների եւ այլոց ծրագրի համար ամերիկյան բնագավառի քննության արդյունքների հիման վրա (GMAT կամ GRE):

Ուսման տեւողությունը հիմնական ծրագրի համար երկու տարի է:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել ՀԱՀ-ի Ընդունելության գրասենյակ. Հասցե Մարշալ Բաղրամյան 40, առաջին հարկ, 19 սենյակ. հեռախոս 27 10 85:

ՀԱՀ-ը դասակարգային, կրոնական, սեռական կամ ազգային խտրականություն չի ճանաչում

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 | Գրանցման թիվ 65 | Պատվեր 69149 | Ծավալը 1819 | Տպաքանակը 7000 | Ստորագրված է տպագրության 10. 04. 1995 | Գինը՝ 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@